

C
1976.

4.

IOSAPHATIDOS

sive de nece

B. IOSAPHAT KUNCEWICZ

Archiepiscopi Polocensis Ritūs Græci, pro UNIONE & Sancta
Sede Apostolica Romana, Vitebſci à Schismaticis cæſi,

LIBRI TRES,

Olim Annō M. DC. XX. VIII. à Fre: IOSAPHAT
ISAKOWICZ Ordinis Divi Basilii Magni,

ELUCUERATI & TYPO MANDATI.

Nunc repetitō prælō,

Illustrissimo Excellentissimo & Reverendissimo Dno Dno,
JOSEPHO Comiti in Bychow, Zastaw, & Dabrowna,

S A P I E H A

DEI & Apostolicæ Sedi Gratia Episcopo Diocæsariensi,
Coadjutori cum Successione Episcopatus Vilnensis, Referen-
dario. M. M. D. Litt.

à Provincia Lithvana Ord: Divi Basilii Magni,

Cum facultate Superiorum

D E D I C A T I.

Typis S. R. M. Conventus Poczajoviensis O. S. Basilii M.
Annō M. DCC. XL. VIII.

W

In 136

2001 In Stemma
ILLUSTRISSIMI ANTISTITIS.

Defendit Patriæ terras SAPIEHANA Sagitta,
Est etiam Divi Martyris ulta necem.
Sic est, defendit, PRÆSUL, semperqué tuetur
Vestra Sagitta Polum, Vestra Sagitta solum.

DEDI.

DEDICATIO.

Ucem, quam præsens Epicum carmen, retrò jam
lapsò seculò, è Typographicis biberat umbris, ipsa
temporis vetustate nonnihil obscuratam, iteratò
Sub Faustissimis Tuis Aufficiis recusum typò,
reassumit clariorem. ILLUSTRISSIME & EX-
CELLENTISSIME DOMINE. Nusquam enim melius, de
invictissimo Illo adusq; divisionem Capitis, Sanctæ Unionis De-
fensore, strenuissimo effrontis Schismatis Domitore, nativo
Martyrioq; sanguine purpurato Rosino, elucubratum à nostrate
Religioso Heroicum carmen, & antehac ILLRMO ANTONIO
SANCTACRUCIO Archiepiscopo Seleucia in Regno Poloniae
Nuntio Apostolico nuncupatum, repetito prelo mandari potuit,
quam sub Tutela aßvetæ preliis & victoriis SAPIEHANÆ
SAGITTÆ, que Poëtico huic operi stylum, simulq; mirum
in TE ILLUSTRISSIME ANTISTTES suppeditat acumen.
Enimverò ceu Pyrrhus annulo, immò verius eruditissimo Capite
Tuo, omnes complecteris Musas adeò, ut Epitome quadam sis
omnis eruditionis, planeq; celestis Intelligentia. Hinc inso-
lubiles cæteris argumentorum Gordios facillimè resolvit, Altum
Theologici maris aliis profundum, sublimi Tua scrutaris mente;
disertissimi Oris svadâ, plusquam aureâ Gallicani catenâ ligas
animos

animos, & vel soluta TUI eloquentia, absolutissimam causat
Unionem animorum. Quapropter REFERENDARIUS M. D.
Litt: sive facundissimus Sarmatici Iovis Mercurius, Regno ferens
Oracula, ab universa coleris Republica. Nunquam utpote
melius Suprema, sua pandere valet, Majestas, Decreta, quam
ore Tuо disertiore Rostris Tullii. Nec mirum sanè est: quando-
quidem innata Vobis ILLUSTRISSIMI SAPIEHÆ oris fa-
cundia, Qui, à Sapientia ex Greco SOPHIA, Vestram derivatis
Originem. Ast non hoc solum Encomiorum Tuorum objectum est,
ILLUSTRISSE ANTISTITES. Ardet in Te clariusq; sole
emicat Pontificius ille animarum zelus, propagandæq; Dei glorie
assidua cura in hac inlyta Diocesi Vilnensi, cuius oves tan-
quam Coadjutor, & Pastor Optimus, verbis doces, exemplō
moves, interdum errabundas studiosissimè conqueris, & ad
ovile CHRISTI, universalemq; reducis Pastorem. Unde hæc Tua
circa Diocesim, quam adjuvandam suscepisti, Apostolica cura,
supremis Te decorandum ominatur Tyaris, maximisq; in Republica
SAPIEHANO NOMINI propriis augendum Honorib; quan-
quam, magis amplissima NOMINIS SAPIEHANT Majestate
decoratur Honor, quam Eandem decorat. Taceo hinc ILLU-
STRISSIMORUM TUORUM, & quæ Sago in aie Gradi vi
STRENUISSIMORUM DUCUM, Descensorum, Patrumque
Patriæ, quæ Togā in Senatu Consultissimum Virorum, Corpus
Reipublicæ magnis Consiliis animantium Aboriginum Tuorum,
parta Sibi ab universa Polonia, totoq; orbe depraedicanda En-
comia; revolvere enim amplissimum GENERATIONIS SAPI-
EHANÆ librum, computareq; Gloriosissima ILLUSTRISSIMÆ
bujus

bujus DOMUS Facinora, eternitatis opus est. Taceo inef-
fabilem illum circa fidem Catholicam ILLRMÆ DOMUS VE-
STRÆ zelum: quia hunc disertissimè in datis ad ILLRMOS
ANTECESSORES TUOS Brevib; ab URBANO VIII.
CLEMENTE XI. aliisq; Summis Ponifcibus, longo Laudum con-
textu Vaticana depraedant Oracula. Ast Unum LEONEM
SAPIEHÀ Palatinum Vilnensem Magnum Duce Exercitum M.
D. Litt: Illum Sarmatici orbis bajulum Atlantem, Sudermanicæ
Leonis necnon Orientalis Gradi vi Domitorem, & Livonie
Vindicem, prona fronte & venerabundo ore innuere liceat. Ex-
cubabat hic LEO Magnanimus pro Patria, & quoties irruerit,
toties, vel ipso rugitu territi hostes Patriæ, sugam capesscant;
nuspiam in viscera Regni permisit serpere hostile virus, sed illud
extra Regnum adhuc enervabat, ne amantissima officeret Patriæ.
Hinc carpebat in arena Marii victoriose suo coronando Capiti
Triumphales Laurus, quæ Ipsi effuso hostium sanguine uberrimè
pullulabant, & vel deleto pluries hoste Patriæ, optimam Lau-
dum Suarum posteritati scripsit Panegyrim. Sed Hic fortissimus
LEO non minus etiam excubuit pro Cælo, cui licet Ipse heroicè
Virtutum actibus vim inferebat, illud tamen, tanquam Fortissimus
ac Vigilantissimus pro Divis & Aris excubitor LEO, contra
rebellem Schismatis in Superos Gigantomachiam, sapius tutatus est,
ac tunc vel maxime, dum Iustissimam sumpsit nemesis ex cru-
delissimis Vitebencisibus Parricidis, monstrosoq; hoc, quia acephalo,
Schismatis partu, qui stimulatus Auernali furore, in innoeuo
Archipræsule CUNCEVICIO, à capite sèvam exorsus tyran-
nidem, Eundem barbaricæ dedit neci, ac ad liquidum da-
una rit.

SC. + SC.
minavit elementum. Erubuit, enorme hoc scelus Schismatis, astrorum
Princeps, suamq; præ rubore absconderat lucem. Expalluit ultra
nativum palorem Duna, ad tam crudele Schismaticorum nefas;
solis Vitebisci inquinis tam grande piaculum non pinxit rubore
genas. Fecit tamen, zelō oppressæ Innocentie, propagandæq; Sanctæ
Unionis, impulsus Dux LEO, ut qui non erubescabant iniquè
Sancto Antistiti inflictum vulnus, ruberent proprio sanguine; &
qui non recognoscabant Visibile in terris Caput, perfida capita
mitterent. Nec satè erat SAPIEHANÆ ILLUSTRISSIMI
LEONIS Pietati, insontis Antistitis nefandam ulcisci necem,
cùm præterea in symbolum Charitatis erga Divinissimum Mar-
tyrem IOSAPHAT, argenteam pro deponendis facerrimis Ejus
Exuviis affabré factam donaverit tumbam. Dein, geminatis
roties apud URBANUM Summum Pontificem, Serenissimorum
Regum Polonia SIGISMUNDI & VLADISLAI autoritate
fipatis insitit precibüs, ut, gloriosò affectus martyriō Rozolanus
Præsul, in Album affereretur Beatorum: vel sic candorem Cordis,
quō ferebatur erga IOSAPHATUM, Eidem testaturus. At nec
hic adhuc terminum posuit Sua in Cœlum Pietati Virtutique
Magnus DUX LEO: enimvero ditaverat Hic insignibüs do-
nariis magnum illud Sanctuarium, Reginæ Cœli terræq; Pal-
rium, Zyrovicensem Basilicam; Clamantq; etiamnum elingues licet
lapides, in sumptuissima Miraculis clarae Iconi Czerejensi Ba-
silica, Magnum LEONEM SAPIEHA se liberaliter posuisse,
ibidemq; fundatum pro Ordine nostro Monasterium. Alterum vero
Rožanense, Czerlonense etiam SAPIEHANUM Monasterium,
nunc ab ILLUSTRISSIMO MICHAELE SAPIEHA Pa-

latino

X. + X.
latino Podlachie, Ordinis nostri Macenate singularissimo, Germano
Tuo, gratiofissimè auctum, ad æviternam, Provinciam nostram
erga munificentissimam Fundatricem Domum, extimulat gratitu-
dinem. Nec dissimilis etiam in debiliore sexu ILLUSTRIS-
SIMÆ SAPIEHANÆ DOMUS erga cœlitum Cultum vi-
guit Virtus. Duas in humilem paginam libet inducere Heroinas
SAPIEHANAS VIRGINES, CATHARINAM scilicet &
BARBARAM, quæ Deo dicatae in Monasterio Vilnensi Ord:
D. Basilii M. Sanctimoniales, Augustissimi Nominis splendore,
Religiosas umbras fecere Serenissimas. Prima, CATHARINA
scilicet, erecto Monasterio Vilnensi, præclaræ Probitatis sue
propagatura radios, Minscum sese translulit, ibidemq; elevatō
à fundamentis Monasteriō, ad Superos evolavit. Altera BARBA-
RA Religioso Nomine BASILISSA, in eodem Monasterio Vil-
nensi, præclarum BASILISSÆ nomen, factis adamissim expri-
mens, vera, Deodicatarum Ordinis Basiliani Virginum, Mater
& Magistra, post precoce, in teneræ flore juventæ, monastice
Perfectionis fructus, & plura heroicarum Virtutum in munere
Abbatissæ specimina, Religiosas umbras in splendores Sanctorum
commutavit. At Tu ILLUSTRISSIME & EXCELLEN-
TISSIME ANTISTES, Majorum Tuorum verissima Idea es,
immò ipsis Majoribüs Tuis Major; Tu vera pietatis Imago,
Sanctimoniae absolutissimum Exemplar, Unionis cùm Sancta
Romana Ecclesia Defensor acerrimus, Gemma Presulum,
omnissq; Virtutis apex. Tu deniq; Ordinis nostri Protector singu-
larissimus, Eximiusq; Benefactor: Qui toties propensionem Tuam
erga Ordinem nostrum luculentissimè testatus es, clarissimisq; argu-

argumentis Tuam Benevolentiam, amplissimq; Beneficia, toties
nobis comprobasti. Excipe igitur iterato mandatum typo
carmen, Ordinis nostri, Professi Fratris Iosaphat Isakowicz,
Benignissimoq; illud dignare Vultu. Excipe & universam Pro-
vinciam nostram: que Tu affusa calcaneo, per Praefuleas In-
fusulas, ad Primalalem Dignitatē, Cardinalitiamq; Purpuram, Ho-
norariam Tibi precatur Apotheosim. Ut pote aeternū ILLU-
STRISSIMO Fundatorio TUO NOMINI devinctissima

Provincia Tituli SSSmæ Trinitatis
Ordinis Divi Basillii Magni.

PARÆ-

¶ ✝ ¶

PARÆNESIS

Ad
LECTOREM.

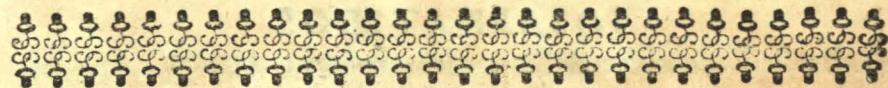
Rodiit ante decennium in lucem, præclarum
omnique eruditionis genere instructissimum
R. P. Henrici Scherer Soc: IESU Geogra-
phiæ Politicæ, Augustæ Vindelicorum typis
vulgatum Opus, in quo præsentis Libelli
luculenta, quanquam plurimū à veri-
tate aliena, exstat mentio, ubi dissimulatō, Viri in
Basiliana Congregatione clarissimi Iosaphat Isacovii, nomi-
ne, Nicolaus Kmiec Soc: JESU, IOSAPHATIDOS Auctor,
novissimō, & integrō sæculō, quod ab elucubratione
primāquē impressione huius Opusculi effluxit, inauditō
exemplō adstruitur, parte IV. Operis citati; verba Aucto-
ris sunt: Nicolaus Kmiec natiōne Roxolanus ex Palatinatu
Vitepensi, Soc: IESU, adhuc juvenis, magnæ spei, in flore
etatis annorum 16. ex hac vita decessit, A. 1622. edidit, sub
alieno nomine, Iosaphatidos libros III. seu Martyrium B. Ia-
saphat Kuncerowicz Archiepiscopi Polocensis, Carmine Heroico. Hoc
Schererii assertum, cūm & novum, & nulli fundamento
innixum sit, primō præterire silentiō atquē dissimulare
in proposito fuerat, quippe cui non satis virium apud justos
rerum æstimatores fore credebatur, ad tollendam è medio
commu-

¶ X ¶
communem eamquē verissimam opinionem, quæ *Isacovium* Opusculi hujus Parentem omni procul dubio afferit, præfertim: quod nemini Cordato vel in mentem quidem venire debuerit, *Schererium* virum Religiosum, turpī philautiæ aliis injuriosæ, aut invidiæ morbō laborasse; absit inquam, ut ita de illo quisquam fenserit, Cui, veri nec ementiti aut surrepti aliis, in copia non deerant splendores, quibus Inclytam Societatem pro dignitate ornare faciliter negotiō valuerit. Verū, cūm innocens *Schererii* error, (cujus alioquin originem profundiās investigare non libuit) feliciori quām merebatur successu, nostro *Isacovio* fraudi esse cōperit, perpende quās Lector benevole, *Schererium* suō ipsiusmet (si reliqua etiam deessent) satis superquē testimoniō refelli, ubi *Nicolaus Kmicic* Anno 1622. vitā functus, integrō proinde anno, suo obitu, Beatissimi Præsulī *IOSAPHAT* Martyrium præcessisse affirmatur: id enim extra controversiam omnibus in confessō est, *IOSAPHAT KUNCEVIUM* A. 1623. 12. Novembris, sanguine veritati Catholicæ, inter crudeles parricidarum manus, testimonium perhibuisse, quod, & constanti omnium testimoniō, & ipso Beatificationis Decretō, à Felicis Record. URBANO VIII, die 16. Maji, 1643. confirmatō, liquidō innotescit. Quapropter, Martyrium D. Præsulī *IOSAPHAT*, à *Nicolaus Kmicic* anno integrō antea vitā functō, carmine celebrari minimē potuisse, nemo est qui non intelligat. Præterea, quicunque, in hoc Opusculo Poēmatis elegantiā, (quæ etiam ipsi Virgilio Epicorum Principi conferri potest

¶ X ¶
potest,) Rerum Ruthenicarum etiam antiquissimarum notitiam, nec non Divinarum rerum scientiam, & adultioritati servata arcana, quæ satis superque variis præsentis Opusculi in locis eluent, attenderit, non illud Sexdecenni Adolescenti adscribendum patietur, in quo, præter Poēeos excellentiam, in reliquis solam spem Inclytæ Societati morte ereptam, luget *Schererius*. Nequē adeo mutam, Lithvana IESU Societas, tum eō tunc, tum sequenti integro sēculō, personam egisset, quæ in facie integræ Sarmatiæ, luce & palam (ut ajunt) unum ē suis Alumnis, præclaro artis & Ingenii specimine spoliari patetetur. Certè *Koialowicz* in *Miscellaneis* fol. 128. ubi Illustres Societatis in Lithvania Viros recenset, Nicolaum quidem, proximè Magistrum suum *Sarbievium*, Poēsi assequutum testatur; Iosaphatidos attamen (quod certè coævum fermè, & rerum suarum probè gnarum, nunquam latuisset) eum auctorem adstruere minimē legitur; verba ejus sunt: *Nicolaus Kmicic*, merito Professori suo subiectendus discipulus, qui felicitatem ingenii *Sarbievianus* in Poēsi proximè assequutus est, nitidissima Poēmata partim ab auctore vulgata, partim quæ à morte ejus lucem expectant, desiderium faciunt, hominis immaturā morte erepti. Ex quibus palam colligitur, permulta Nicolai Opuscula, ab ipsomet auctore, non ab aliis, publicā luce donata fuisse, quod nostro Poēmati, *Isakovii* nomine, insignito, minimē convenit, prout nec inter illa, quæ, *Koialowii* (dum hæc scribebat) ætate, lucem expectabant, recenseri potest: id enim Anno 1628. editum, longè annum 1650.

1650. præcessit, quo Kotalowicz sua Miscellanea typis vulgaverat. Nequē minor, piis nostri Isakovii manibus, Viri (ut ex coævis Commentariis constat,) omni literarum juxta ac virtutum genere, ornatissimi, irrogatur injuria, ubi raptor alienarum opum, suique nominis fædus (ut ajunt) ex furto mercator, à nonnullis errore Schererii deceptis, audire cogitur, quem post exantatos in re Catholica promovenda labores, gravissimis in suo Ordine muneribus defunctum, in Collegam & Socium promovendæ D. Martyris apotheosis, sibi adsciverat Raphael Korsak Haliciensis Episcopus, Archiepiscopatus totius Russiæ Metropolitanus Kijoviensis destinatus *Velamino Successor*: ut qui B. IOSAPHAT Clarissima gesta, Apostolicum zelum, & insignem in subeunda animo Catholico morte fortitudinē, Sacra Pœsi laudatam, typis publicis orbi Catholico detulit, Ejusdem gloriae inter Fideles propagandæ zelotes, nec non destinandorum in Catholica Ecclesia Honorum, studiosissimus promotor existeret, quod ex Authentico, in causa Beatificationis D. Martyris, processu, inter monumenta contemporanea, exstante, facile innotescit. His breviter præmonitus Lector benevole, nullō sanè fundamento, proinde injuriā, Isakovium, hoc Opusculo, à Schererio, & reliquis si qui sunt Schereriani erroris assertores, abjudicari intelligas. VALE

LIBER

LIBER PRIMUS.

Rimus Hyperboreas qui Dardana sceptræ per oras
Ausonioq; Petri fasces, jurataq; Romæ
Fœdera, testatus, crudelibus occidit armis,
Rhos mihi carmen erit, jamq; ardua vulnera magni
Præsulis, & decorum pulchros memorare labores,
Pallidaq; ex imo Furiarum examina Dite
Vitescis infusa plagis evolvere cantu
Musa jubet, spirantq; novum præcordia Divum.
2. Vos mihi mortali secreta corpore mentes,
Cælestis pubes, puro quas lumine rerum
Ipse Pater venâq; boni perfundit & omnem
Simplicis obtutum veri largitur, amicum
Insinuate jubar, tantasq; evolvite causas:
Unde cruentatum potuit meruisse triumphum
Præsul, & Heroo vitam deponere letho?

A

W.
Quæs. 135.
PAS.

IOSAPHATIDOS

Quēis furiis concire nefas, plebs improba, tantum
 Ausa, ferasq; truci concepit pectore flamas,
 Insignem ut pictate virum, Patriaq; Parentem
 Impia progenies casum demerget undis?
 Tu quoq; calesti qui dirigis omnia nutu
 Terrarum celiq; potens URBANE, recenti
 Si tibi subscriptibit, proprium se sanguine natum
JOSAPHATUS, si rite pios reminisceris ausus,
 Annue laurigerum timida in præcordia Phæbum.
 Quemq; tuis, udā liquidum super æthera iussis
 Tollis humo, meritumq; sacro dignaris honore,
 Da Clari a proserre tubā, da tollere justā
 Ad superos famā: quanquam illætabile Clio
 Tentet opus, nec jam liquidos Permeßidos unda
 Delibat latices, sed fusi sanguinis amnes,
 Et tristes furias, q; adhuc spirantia cædem
 Arma movet, medioq; gradum molitur in igni.
 Si tamen URBANOS ad pallida carmina vultus
 Advertis, caligantes quēis Schismatis Umbras
 Rossiadūm abstergis cælo, quēis horrida mundo
 Nubila, Tænariis horrentia nubila nimbis
 Diluis, q; puro perfundis cuncta sereno,
 Altius assurgam vates, pulchrisq; caduco
 Eripiar populo pennis, terrasq; relinquam.
 3. Proxima quā Modocas prospectat Rossia campos
 Parrhasio vicina Polo, gelidoq; Bootæ,
 Urbs antiqua jacet Rossis habitata Colonis,

Vittebscum

LIBER I.

2

Vittebscum, indigenam sentit quā Viblia Dunam
 Mordentem ripas, tumida & se mole ferentem.
 Aspera gens quondam bello, vieluq;, Gradivus
 Cum vocat, & trepidam Patriæ cum tempus agi rem.
 Hic populus sacris & Relligione Pelasgā
 Lustratus, puri sacras bibt ætheris auras,
 Adscriptusq; Polo vixit: sed perfidus Orci
 Livor, & insani rabies infamis Averni,
 Ab male constantem, fidei per devia plebem
 Præruptasq; super cautes, lethaliaque urgens
 Saxa per, æthereo primū de tramite cæcas
 In latebras duxit: tum vis ne sacra Latini
 Præsulis abstractas, abjuratasq; rapinas
 Excuteret, cæcis involvit callidus umbris
 Pectora, Tartareis commiscens sacra tenebris,
 Si qua sub illuso trepidarent lumina sensu.
 Iamq; retro sublapsa fides, pietasq; cadentum
 Templorum mœstas longum servare ruinas
 Dedignata, gradum superas referebat in oras,
 Ultima vix ollis linquens vestigia terris.
 Odit & ipse Pater Divūm, versoq; rebelles
 Abnuit obtutu populos: nil sacra morantur
 Vota Deum, nil fæta suis altaria donis.
 4. Insignes sed enim Basili de gente venire
 Dum videt ipse viros, jurataq; pectora cælo
 Surgere, qui Latio socias in prælia dextras

42

Sufficient

IOSAPHATIDOS

Sufficiant sacroqz alacres rem cernere ferro
Non dubitent: clemens meritas indulserat iras.
Iamqz etiam virtus maturaqz Gloria c^{el}o
JOSAPHATI, urgebant animum Genitoris, & alta
Mente reposta manent magnarum exordia rerum,
Et labor, ambitioqz sacri pulcherrima lethi.
His super, arcano deducens omnia natu
Cælitum Genitor, CUNCEVI conscia sacro
Pectora percussit radio, cæliqz sequacem
Excivit mentem: summo ac vox redditâ templo est:
Quid resudes traxisse moras, & ducere longum
Otia lente juvat? s^{er}vum neqz surgis in hostem,
Qui modò polluitis divina altaria donis
Imbuit, amentem versatqz tumultibus urbem,
Huc atqz huc raptans: placidi sic jussa capebis
Numinis? illius sic emptam sanguine plebem
Respectas? super ipse Dei neqz laude labores
Moliris? cœptos animis quin arripis orsus?
Nec plura: ambro^sio perfusum pectora motu
Liquit, & agnovit Præsul. duplicesqz tetendit
Cum gemitu precibusqz manus, ac talia fatur:
Nosco tuas nosco, Diu^m Pater optime, voces
Et tua jussa sequor: quæ tam diffusa repente
Tempestas nebulæ? vastus quid panditur æther,
Pallentemqz tegit confusis Hesperon umbris?
Evenit ecce magis tremulis tamen Hesperus astris,
Purpureasqz vomit redivivo è vertice flamas?

Qui

LIBER I.

3
Qui Superi ille globus piceâ caligine mixtus
Fumiferam volvit noctem? quantæqz bipennes
Aeris incastant tractus! ut grandinat imber
Saxeus, ut præsens longis timor errat in hastis?
Omina tanta sequor. cælum præludit honori
Credo meo. vi^{ct}lamqz dabo sub Tartara noctem
Schismatis, & roseus nascetur ab æthere fulgor
Iam fidei, spargetqz suos per pectora soles.
Sic fatus molitur iter. jamqz alta subibat
Mœnia Vittebsi: subito cum fama per urbem
Diditur, advenisse virum, qui forte Quirini
Iura Petri, legesqz ferat, qui prisca Parentum
Sacra Latinorum sacris permutet, & omnes
Quos Sventoslaides, quos tanti Principis Olga
Diva Parens, Grajis ritus deduxit ab oris,
Perpetuosqz dedit Rossis, abolere laboret
Improbis. atqz adeò totis ignobile tectis
Vulgus in arma ruat: Supero ni cardine lapsus
Aliger, æthereo Furiarum examina ferro
Laxaret, pestesqz suo demitteret Orco.
Ac velut obducto cùm stant super æthere nubes,
Ereptumqz diem mundo nigrantibus umbris
Occultant, torvæ densos meditantur & imbræ,
Aedonii super Ægæum si spiritus altum
Insonuit Boreæ, pelagoqz potitus aperto est,
Quâ magis incumbit, fugiunt nigra nubila cælo
Protinus, & puri reddit indulgentia Solis.

Sic

IOSAPHATIDOS

Sic ubi cælestis pro Präfule constitit Ales,
 Linquuntur Furiis auræ, sensimq; residunt
 Iræq; insidieq; virum, stetit anxius ardor,
 Erubuitq; suis serum pudor impius ausis.
 Iamq; propinquabat notæ CUNCEVIUS Urbi,
 6. Continuò, Salve custos, ait, optime gentis
 Angele Vibliadum, fidæ salvete locorum
 Excubiae, superis Genitor quas misit ab oris,
 Tartaream contra rabiem, ne tota repente
 Gens ruat in præceps: lapsæ vos siqua salutis
 Cura tenet, nec adhuc patriis excluditur oris
 Gens Vittebsiadum, nostris accedite votis,
 Si mereor, si digna precor, propriumq; labore
 Hunc date Iosaphato, hanc operam, ne summa Tonantis
 Majestas infracta ruat, neu longius urbem
 Crudeles ambire doli, fraudesq; protervi
 Schismatis amentes possint obsidere fines.
 Rumpite funereas noctes, date semina sacræ
 Lucis, & æthereos ægris afflate vigores.
 7. Sic ait & veteris subiit sacra limina templi.
 Ecce autem vigili lustrat dum singula visu
 Präful, & effigies Divum, monumentaq; spectat
 Vici situ: sedo squallebant omnia luctu,
 Omnia Arachneis mœrebant obsita textis:
 Ingemit, & Nunquamne datur vestigia sacre
 Religionis, ait, Rossis (prò dedecus) oris
 Cernere: ni tumulis mersam, penitusq; sepultam

Aspicerem

LIBER I.

4
 Aspicerem, dubiam traheret sententia mentem
 Hic Christi vixisse fidem: tantumq; ruinis
 Proditur, & spoliis loquitur sese ipsa fuisse.
 O mihi sola super pulsa pietatis imago!
 Quid mihi sanguineam dulci sine pignore vestem
 Crudeles gnati monstratis, & intima telo
 Figitis: hæc fatus famulas ex ordine vires
 Accersit, purisq; jubet sacraria lymphis
 Lustrari: pars effigies Divumq; verendos
 Expurgant vultus, sacram pars pulvere vestem
 Excutit: his maculas Divis abstergere telis
 Atqué profanatas labor est lustralibus aras
 Imbribus eluere, ac solitos inducere honores:
 Hi vigiles Lycbos, funaliaq; alta supinis
 Demittunt teclis, & lumine templo coronant.
 Evigilat splendore domus, seseq; reduci
 Miratur pietas prisci in penetralia templi.
 Tum Präful magno suspensus numine sacros
 Aggreditur ritus, arisq; imponit honores.
 Attonitæ alternis resonant concentibus ades
 Desuetosq; modos olim, mirantur, & una
 Accipiunt, redduntq; cavis imitabile teclis
 Murmur, amatq; redux tandem sua visere Regna
 Religio, placidosq; refert ad mœnia vultus.
 8. Atqué ea dum Superum Mystes perfunditus honore
 Letus agit, castosq; pii conatibus orsus
 Flagitat, ecce cayn fidi de fauibus Orci

Monstrum

IOSAPHATIDOS

Monstrum informe, ingens: genitor nam Tartarus illud
 Et tumidum genitrix inflata Superbia peclus
 Edidit infando mundi in ludibria furto,
 Suppliciumq; dedit Grajis miserabile terris.
 Scissa profanato dependet pectore palla
 In varios dissecta sinus, pro vertice torti
 Serpentum vigilant orbes, & colla protervo
 Frigore, spiritibusq; afflant discordibus aures
 Amentes veriq; rudes, praviq; tenaces.
 Nocte volat tantum, geminoq; infunditur oris
 Rossiadum ingressu, seu quā revolubilis Arcton
 Fraudibus aspirat serpens, seu lubrica cerni
 Qua via diffusis mentitur sidera nummis.
 Schisma vocant Graji, quo non funestius ullum
 Rossia alit monstrum, nec bellua sordior unquam
 Vitibscum invasit: tunc ergo rapacibus alis
 Evolat, & trepidam rumoribus erigit urbem,
 Facta infecta canens, & jam venisse Latinum
 Praesulem, ut antiquā Rossos pietate Pelasgum
 Exuat, inquē novos excudat singula mores.
 Iam Divūm effigies adytis, jam mota canebat
 Sacra loco, quin ipsa super delubra moveri
 Sedibus, avertiq; nefas, & certa minari
 Exitia, in primo ni sese limine fati
 Objicere incipient, invisaq; cœpta refutent.
 Hec super horrendo latè vox clara fragore
 Intonuit, fregitq; Polum, rapite arma feroce

Arma

LIBER I. 201

5

Arma viri, quā fata vocant insurgite telis.
 Exemplò conversi animi, trepidoq; tumultu
 Pectora cæca fremunt, median tunc ecce per urbem
 Iam semio lustrisq; gravis, neque frigidus ore,
 Tollere sive libet populi, seu ponere fluctus
 Lymphato similis vates, apparuit: omnes,
 Iam plateasq; forumq; ciet (mirabile visu)
 Unus & in cunctis sese regionibus offert
 Non lento suriis populo: Vomit omnibus undas
 Urbs late plateis, fervet furor, armag; demens
 Vulgus amat rapere, & nescit cui concipit iras.
 9. Hos inter medius vates in imagine cani
 Forte viri flebat: gutis tum grandibus ora,
 Et sparsos latè canos, oculosq; madentes
 Cum populo ostentans adstantia circumspexit
 Agmina, mentito tandem sic incipit ore.
 Non vestras utinam, Cives, fecisset ad aures
 Me pietas & prisca fides deponere questus,
 Infandosq; animis hodie renovare dolores:
 At surdis potius sylvis, mutisq; scerarum
 Speleis quereret solus, ni pectore tantum
 Acciperem Numen sacrosq; vocarer in ausus
 Pro patria, Divūmq; foci, pro dulcibus aris
 Calituum, vestrag; fide, vestrag; salute.
 Hæretis dubii? vestro jam jam imminet ensis
 Vibliadæ jugulo, nec adhuc sentire supremos

Amul

B

Vos

IOSAPHATIDOS

Vos video casus? quis nunc bacchatur ad aras?
 Ardua quis viduat priscis altaria donis?
 Nescitis segnes? animo sic excidit Olga?
 Sic Grajis jurata fides? sic cana parentum
 Relligio? indecores nati, servire Latinis
 Nata manus! frustra tantas Patriarcha per oras
 Finibus à Moschis, per tot discrimina rerum
 Et per mille vias lethi, per mille laborum
 Curarumq; vices Rossos venisse Triones
 Dicitur? non ille aliis custodibus arcem
 Hanc dedit? hand alium divino munere Mystam
 Praefecit sacris, & dias ponere leges
 Iusit? in Ausonii vos Presulis ergo paratus
 Ire libet? libet & veterum convellere Divum
 Effigies? veteres animi quin sumitis astus?
 Nunc pietas savire animis, & stringere ferrum.
 Statis adhuc? nec plura senex effatus, anhelos
 Addit se in cursus notiq; ad limina templi,
 Hic ubi IOSAPHATUS votis libabat ad aras,
 Ingentes glomerans populos, animisq; manuq;
 Non segnes, rapidus volat, & nova callidus addit
 Fulmineis fomenta animis, furor ardet: & arma,
 Tela sudesq; ministrat Amazoniasq; bipennes.
 10. Et ni fidereis festinus Penniger Oris
 Ocyus allapsus tantis occurreret ausis,
 Sacrilegum jam turba nefas molita cruento
 Funere IOSAPHATUM gelidas mersisset in umbras.

Namq;

LIBER I.

6

Namq; ubi Vittebscum cælo properabat ad urbem
 Concilio è Superum, non hæc ea tempora volvi
 IOSAPHATO referens, neendum momenta secundi
 Ire poli, quibus optatum per vulnera Leibum
 Ambiat, & fuso testetur sanguine Numen.
 Ecce sed ingentes tota videt urbe tumultus
 Fervore, spirantesq; minas, & murmura raucis
 Intercisa sonis, densis obsessa catervis
 Templaq; IOSAPHATUMq; peti, certisq; voveri
 Funeribus: tantos agnovit ut Aliger orsus,
 In medium ruit, imbrisonis pernicior Euris
 Ocyor & trifida face fulminis, atq; precanti
 IOSAPHATO allapsus subito (res mira videnti)
 Obscuro ignarum fundit circum aëre Mysten
 Cæruleaq; oculis nebula furatur, ut omnem
 Praesulis eripiat speciem, ne perfida plebes
 Irruat, & violet fædis altaria cœptis.
 Fulmineâ ipse manu flammatum corripitensem
 Terribilis, vultuq; minax, clypeoq; coruscus,
 II. Iamq; neci populos, tristisq; litaret Auerno
 Protinus, accensas placidis ni vocibus iras
 Leniret Praesul. Non hic LEO maximè, dicens,
 Angele, qui Latia pro libertate Tyranno
 Objiciat sese, Geticas non Attyla turmas
 Hic ciet, hand istas servat Chrysostomus arcem,
 Nec furit insanis hic illa Eudoxia bellis:

B 2

Sed

C H A

I OSAPHATIDOS

Sed stygiis illusa dolis plebs inscia , servet .
Ceu pueri quos dira fames , quos tristis edendi
Urget amor , patrias querulis clamoribus aures
Incendunt , quandoq; minis , quandoq; morantes
Intempestivis castigant fletibus aures .

12 . Hæc ait & lachrymans se se penetrabilibus effert .
Tunc volucr^{is} custos , ponens flagrantia corda ,
Olli sidereos vultus , & lumen amœni
Obtutus , superosq; oculis afflarat honores ,
Quale Palestini Moyes de vertice montis
Ora comasq; super gesit decus , aut ubi templi
Ex adytis superos mortali lumine vultus
Zacharias videt attonitus , stupet improbus ardor
Cominus & cunctus cecidit furor : ille verendos
Advertens placide vultus , Quem poscitis inquit ,
Ab vidua Pastoris oves , CUNCEVIUS , adsum ,
Qui vestri aternas , Superis mandantibus ultro
Suscepi curas , nec , dum spiravero , ponam .
Quo ruitus cæci ? que vos infania versat
Immemores nati ? me ne exturbare profana
Seditione juvat , miseri , quæis tanta subactis
Caligo stygiis animos afflavit ab antris ,
Ut neque tam veri libeat Pastoris amorem
Implere : & tantum per funera , Præsulis aquas
Explorare notas : equidem si tanta cupido
Sanguinis , hunc etiam vestra pro laude pacisear
Et vita non segnis emam (vos sidera testor

Vos

LIBER I.

Vos enses , vos arma) Pater Præsulq; videri
Vibliadæ vester . potuit Ieſea propago
Impubi laniare manu jejuna leonum
Ora , cruentataſquæ avida de fauce bidentes
Excutere : in Stygias ego vos , mea pignora fauces
Sorberi latus patiar ? pretiumq; crux
Vile mei dubitem vestra penſare salute ?
Non ego Rossiadum mores , non Graja Latinis
Inconstans permuto sacris : servate Pelasgos
Vibliadæ ritus , veterum servate tenorem
Sacrorum : sed que magnus Chrysostomus olim ,
Et que Nicoleos , & que Basilius , & ingens
Cœli Gregorius , sacras libabat ad aras .
Quos colitis , vel quæsire tantos adoletis honores .
Vestraq; quos adeo inclines in vota vocatis ,
Si refero , Rossi , vobis ero transfuga ritus ?
Dixerat . ast illis animi jam seva residunt
Cœpta , trucesq; Deo ponunt mandante furores ,
Pars lachrymis lustrata redit , pars pectora dextris
Increpat , & cæci casigat pectoris ausus ,
13 . Talia sublimi spectans pro culmine Erinnys ,
Ferales mentita alas , mentita colorem
Horroremq; strigis , summo flammata dolore ,
Incestis pavidas perstrinxit vocibus auras ,
Ilicet & plausis stridorem dididit alis .
Ac veluti Odrysio Boreas bellator ab axe
Cùm fremit , & celsas violento turbirne pinus

Frangit

КНИГА.

IOSAPHATIDOS

Frangit agens, sternitq; nemus, stirpesq; revellit,
 It stridor sylvis, auræq; sonoribus ardent.
 Audiit & refluxus resupino flumine Duna
 Mirantesq; arrexit aquas: gemuitq; profundum.
 Et jam se propriam Praeful referebat ad urbem
 Hic ubi densatis numerosa Polocia tecis
 Surgit, & aërias in cœlum porrigit arces,
 Hic mitram accipere, & sacros attollere fasces
 Praefulibus Graiis à primo tempore Rossi
 Indulsero Duces: hic illis templo, laresq;
 Hic solium posuere ultro: gens libera dudum
 Dum Superi volvæ, suis sese ipsi regebat
 Auspiciis, dives gemmarum, aurig; reposti.
 Triginta, maturi ævi mentisq; senatum
 Sublimi in templo patriæ de rebus habebant.
 At juvenum impubis manus, & flos integer urbis
 Exercent sese in campo, nunc patria forti
 Arma rotant dextrâ, sævos nunc pulvere currus
 Cornipedesq; domant: validis nunc lenta lacertis
 Spicula contendunt, & primo in flore juvenæ
 Præcipiunt famam venientis deinde senectæ.
 Hic & Amazonias perhibent habitasse sorores
 Arce super vitrei spumantia littora Dunæ.
 Imposta, & latè vicitria signa tulisse.
 Omnia nunc Praeful vitiis sublapsa gemebat
 Schismatis, ob wafri scelerata incendia Photi.
 14. At prius antiqui Surgentia limina templi

Divinasq;

LIBER I.

8

Divinasq; aras, sibi notos ante recessus
 Non parcus voti subit. his SAPIENTIA tecis
 Præsedit, atque aras præsenti Numine servat.
 Genuili Patris sana est, cùm forte Borisus
 Atq; Polocanos felici numine fasces
 Fleceret, insignis bello, ne sacra labaret
 Relligio, primoq; recens occumberet ortu,
 Ingens motitus templum tibi CHRISTE sacravit,
 Thuricremasq; aras, Grajoq; sacraria more
 Arcis in amplexu: surgebant æra latè
 Limina, munitiæ alto de marmore postes
 Monte super, magna cum majestate nitebant.
 Quin etiam toties redeuntia sæcula vivax
 Lassaret moles, semperq; simillima primo
 Surgeret exortu (tantum muniverat Heros
 Raxialus) ni fessam ævo, longaq; senectæ
 Præcipiti traheret supremo à culmine casu
 Impietas, ne quæ veterum super ulla Parentum
 Relligio monumenta sui monstraret honoris.
 Omne decus templi jamq; occidit: omnia fæda
 Illuuiæ tenebrisq; latent: vix candida nudas
 Lana, vel antiquis vestis de Seribus aras
 Integit: exuviæ sed enim pietatis avitæ
 Optatusq; locus templis patet: atq; ruinis
 Relligio tantum dudum se prodit, in istis
 Fors vixisse oris, modestus cùm talia Praeful
 Accipit, indeciores animos aversus, & equum

Mente

БИБЛИОТЕКИ.

IOSAPHATIDOS

Mente movens, spreta, pro Religione, calorem,
Instaurare jubet sacros, mora nulla, penates,
Et senium renovare loci: quin protinus ipse
Arma manu, Chalybemq; rapit, consumptaq; lustris
Tecta remolitur: prompto tunc cetera pubes
Emicat obsequio: pars jam meditantia easum
Culmina convellunt, aliis sub volvere saxa
Est labor, & viridi dubias firmare columnas
Marmore: servet opus: sese miratur & ipsa
In veterem rursum, moles juvenescere formant,
Ordireq; novos, tanto sub Praesule, soles.
15. At domus interior vivis animata figuris
Ænula decertat caelo: stat multa beatis
Effigies adytis: illie SAPIENTIA, mundi
Prima Paren, rerumq; animus, rerumq; creatrix
Omnipotens, placidis dispensat nutibus orbem.
Quidquid alit tellus, quicquid convexa citatis
Astra rotis obeunt, fundoq; volutat in imo
Oceanus: quidquid glaucis Theis educat antris,
Hec regit, & fatig vices, sortesq; retexit.
Longa nitet Divum species, veterumq; senatus
Pontificum: quos Graja tulit super aethera tellus,
Hic etiam IUVENEM, primo cui flore juventa
Virgineas vestire genas vix cœperat, imbri
Saxorum oppressum, tacito cām forte pererrat
Lumine, magnanimosq; obitus gratatur, & audet
In similem se ferre necem CUNCEVIUS, uide

Erumpunt

LIBER I.

Erumpunt oculit guttae: nam præscius imum
Icit amor peccus, lapidum per fulmina vitam
Projicere: & Per te o per qui te maxime Divum
Fecerunt talem, mores, sine funere, satur,
Hanc animam Fidei Christog; impendere: tantis
Namque etiam nostris locus est in corpore saxis.
Nec rude liveness peccus gero ducere plagas.
Hæc mihi quæ totis horrescant vulnera membris,
Sanguinis bi fluctus, hoc nullum in corpore corpus.
Hoc sparsum late cerebrum, (licet igneus altè
Arcus & illustres lambat tibi Laurea crines)
Plus placet: hoc noster tendit calor, hæc mihi lauro
Vulnera & atheria rident magis arce Dolores.
Oliceat! nec plura: pias nam missilis alto
Oppresit radius voces, sensitq; favere
Astra sibi, sardas nec vota effusa per auras.
16. Hæc inter, Pater accipiens jam funeris almos
Successus, muros & sacras imperat arces
Festinâ properare manu: quin conscientia volvens
Gaudia, latitâ exultat, venturaq; fata
Præcipiens, fruuntur decorum splendore suorum.
Ac super, ipse sibi tumulum, sedemq; sepulchro
Attonitis circum famulis, optavit, & omnes
Precipitare moras jubet, omnia namq; secundo
Iam constare sibi cœlo momenta videbat.
Ac veluti alterna qui sese morte reformat
Ales, & occiduam natali è funere vitam

Ipse

МОНАСТЫРЬ:

IOSAPHATIDOS

Ipse Parens, Prolesq; sibi, dedit, & alos
Metitur seclis tot jam elabentibus annos.
Conscius instantis per proxima funera vita,
Vivendique satur, victorq; volubilis ævi,
Ipse sibi lectas secreta montibus herbas
Coryciasq; comas, Pancheasq; optat aristas.
Cynnamaque, atq; Arabi felicia germina Campi,
Componitq; locum busto, legesque sepulchri,
Hæres ipse sui ponit, quo membra coacta
Deserat, atque novum melior procedat in ævum.

LIBER SECUNDUS.

Nterea Divum Genitor, dum providus urbem
Atq; Polocanos metitur lumine fines
Orsanosq; procul campos, Mokiloviaq; arva
Obtutu legit, observans urbesque virosq;
Praxedem Rossò Divam de sanguine Nympham
Templa urbemq; cava longè de nube tuentem
Alloquitur: pronis vocem bibt auribus illa.
Quis jam finis erit virgo & quid deniq; culpa
Raxialis deerit populi? hæc maxima Divum
Templa, tuo quondam surgentia munere templo,
Has aras, & fausta tuis hæc mœnia dudum
Auspiciis, meritisq;, nefas, feralis habebit
Pestis, & excluso nostro malè Numine Schisma?
Quid moror? aut cur nunc gelidis in nubibus hærent
Fulmina & nec meritas jaculantur ab æthere pœnas?
Cernis ut occulta tendant regione viarum
Secretasq; domos, atq; abdita limina quarant.

IOSAPHATIDOS

Hic ubi plebs veritis indulgeat improba sacris!
 Ille né, quem cecā tristes è plebe furores
 Plus agitant, finguntq; meas libabit ad aras,
 Commubiq; fidem perituro fēdere ponet?
 Atq; iterum instabiles disjunget voce Hymenæos
 Sacrilegus? sed enim Graiis stata carmina dicunt,
 Instituuntq; choros, onerantq; altaria cantu?
 Ast saevis violent Numen Spirabile dīcis
 Æquærumq; mihi vivunt quo cuncta, VIGOREM:
 Principis at regnum Petri, fascesq; Quirinos,
 Nomine qui nostro, gemini confinia mundi
 Regnator domat, effrænes exire laborant;
 At Superos, Cœli possesto limine, manes
 Excludunt, veterumq; locos, & ficta vireta
 Elysii meditantur agri, scenaq; beatas:
 Quin etiam (insanas tantum dementia mentes
 Occupat) ultrices audent jam tollere flamas,
 Lustralesq; rogos: quantum jam cura recessit
 Finibus his nostri? ventum ad suprema malorum est.
 Iamq; suas referant pœnas. Sic inquit, & ira
 Horrendus volucrem acutum vocat ipse ministrum,
 Qui templi impellat portas, & cardine verso
 Ferratos rumpat postes, quēis credita dudum
 Supplicia, & centumq; neces, centumque dolores
 Et variæ stabulant Pœna, Pestisq; , Famesque.
 2. Iamq; ibat volucer, sed supplice Rossia contra
 Voce refert Virgo: Genitor ter maxime rerum

Siste

LIBER II.

11
 Siste precor, meritaq; animo ne concipe flamas.
 Rossigenum fateor meruere immania pœnas
 Crimina, Sacrilegumq; nefas, desertaq; paßim
 Prisca fides, pietasq; Patrum: sed si qua reperta
 Gratia virtuti est: si quid spectata meretur
 Relligio, vitaq; modus, morumq; decora
 Simplicitas, magni CUNCEVI respice mores.
 Tantus enim. (scis ipse Parens & scire fateris.)
 Hic tibi succurrat quoties irata parabis
 Fulmina moliri: gentemq; abolere Tonanis
 Immemorem, quoties animum vel stringet imago
 Schismatis incesti, tardet CUNCEVIUS iras.
 Olli sic placido Divum Pater edidit ore:
 Agnoscit quoniam cognata Polocia cunas
 Virgo tuas, meritos clemens submitto furores,
 Et precibus votisq; tuis me sponte remitto:
 CUNCEVIQ; memor Rossis, stata funera jam nunc
 Ignosco. quid enim virtus non tanta reposcat?
 Namq; ego quo tantas erolvo pectore curas,
 Arbitr̄ ingentis mundi, quoscunq; labores
 IOSAPHATUS cœpit, quascunque exercuit artes
 Mente gero memori. tanti & spondeo cœptis
 3. Præmia: meq; super. Dixit cùm Penniger hospes
 Rossigenum è terris, data cui Custodia magni
 CUNCEVI volucri sese festinus agebat
 Remigio, noti repetens fastigia Cœli,
 Non vacuus: sed enim dextrā crispabat eburnā

Insignia

Ч H H 8.

IOSAPHATIDOS

Insignem pretio phialam, quā legerat olim
 Præsulis assiduos riguo de lumine nimbos
 Collectasq; genis lachrymas, certissima flammæ
 Pignora, queque sua descendit piacula plebit
 Elutere aspergit, summo libabat Olympo.
 Ludebat fulvum crystallina gemma per aurum
 Ordine queque suo: res est pretiosa tuenti.
 Luteolas velutii, cum ros liquidissimus herbas
 Obsidet, aut niveis ardentia cingula gemmis
 Cum Parthus gerit, & vivum sic temperat aurum.
 Præterea Custos secreta volumina, levâ
 Arcana inscripta notis gestabat, ubi ingens
 Est meriti series, aureisq; expressa figuris
 Durat, ut aeternos divina Pronœia posthac
 In fastos referat, servat quos ipsa perenni.
 Subscribens calamo, signatq; adamante notatos.
 Ergo ubi divino flammæ stuperfactus in ore
 Legerat, & Rossis meditantem viderat oris
 Supplicia, affusus solio sic incipit Ales:
 4. Summe Pater qui res hominamq; Deumq; beatis
 Imperiis curisq; cies, meritosq; severis
 Castigas populos pœnis & fulmine terres,
 Imbroba si justas collegit Rossia pœnas
 Assensu cœli, quo jam CUNCEVIA cederet
 Cœliibus tantum laudata modestia vita:
 Quid meus aut in te Præsul committere tantum
 Ausus, vel potuit & quanto Crateres in imbris

Ambroſio

LIBER II. 201

12

Ambroſio (scis ipſe) imbri, tibi libo, piagæ,
 Ante oculos, ame iratis ita flantia flammæ
 Lumina, mixta tamen placido facilique remitti
 Obtutu, lachrymas & anhæla pignora mentis
 Dedico? quin etiam hæc memori vestigia libro
 Speciata pietatis habes. quantum arserit olim
 Te puer & humentes nondum dissolverat umbras
 Lucifer, & tardum sperabant fidera solem,
 IOSAPHATUS sacras jam tum vigilabat ad aras,
 Roseidus ipſe suis lachrymis, & Lucifer ipſe.
 Ipſe piis mulcere tuas concentibus aures
 Atq; ministeriis totos traducere sacris
 Sponte dies, licet hinc voces remorentur heriles
 Hunc tamen evincit pietas: quæ cura legendis
 Si qua licet sacris oracula discere libris,
 Qualia multa animo funduntur ab augure vatum.
 Inde ubi majores Amor immisſet habenas,
 Dedignatus humum, perituraq; munera Sortis
 Invitas calcavit opes, pulcherrimus exul
 Fortuna, Natique tui, per acuta dolorum
 Orsa sequens, BASILI magni vestigia preſit,
 Nec ruditis armorum cœli: prius addita menti
 Caſtra remoliri aggressus, vicina nocentis
 Tela Stygis, vivisq; suo sub corpore flammæ
 Interimens, teneris Acheloia prætulit uvis
 Pocula nativo per viscera lassa furentem
 Rore ſitum placans: qualis Iordanis ad undas

Flammifer

CATAGO:

IOSAPHATIDOS

Flammifer Helias, qualis qui proliuit iisdem
Ipse tuum Gnatum lymphis, Numenq; volucre
Virgineis oculis, & puro viderat ore.
Illum indulgentem tantis certatibus, annum
Bis roseus properis Titan prævectus habenis
Viderat attomitus: tenui jam pallida vultu
Vita recurrit, iners & jam sub pectore hebescit
Sanguis. erat morbi, timor haud longinquus iniqui.
Ergo Magistratus, sese cui sponte dicarat

IOSAPHATUS, vetat ulterius producere tantas
In se iras, odiis vitam nec tendere contra.
Ille sed ingenit fidens, animi, recentem
Excivit Martem, generosaq; repperit arma,
Arma tui dudum Gnat bene cognita alumnis.
Namq; suis consertam hamis, nodisq; trilicem
Loricam, sentisqué asprum thoraca, laceris
Æthereus miles, veteris nec degener ævi
Induit & campo pulcher stetit horror aperto,
Tartareas contra vires, Acherontiaque arma.
Quid memorem assiduis lassatas vocibus umbras
Dum geminas tendit palmas, cœlumq; fatigat
Flammatis, fateor, precibus, mundiq; silenii
Arripiens tempus, Superum clamoribus aures
Avocat; & totum blandis tenet aethera vois?
Nunc udos lacrymis vultus, nunc muta disertus,
Otentans desideriis præcordia: nudus

Nunc

LIBER II.

13

Nunc projectus humo: mortalia membra pero sum
Tollebam tacitas Divum ad commercia, in auras:
Tu magnum haud falsi implebas Genitoris amorem,
Sensibus insinuans temet: totumq; remiscens
Numine, divino trepidam mentemq; nitore
Firmabas. quantis hinc se facundia nimbus
Cœlestis fundebat, agens mirantia plebis
Corda, tuosq; animis quantum figebat amores?
Sive profanatas amor est invadere noctes
Errorum, eastoq; stygem miscere profundam
Eloquio, Septemgemino torrentior amni
Lingua ruit, doctoq; vehens cum flumine lucem
Emovet & tenebras & cœcæ nubila mentis
In fortunatos imbres, lachrymasq; resolvit.
Qui placidos mores referam? quantoq; receptæ
Pectore virtutum varia sub imagine formæ
Concordes junxere choros? Amor emicat antè,
Sive tuo Genitor, ducens è pectore flamas
Atq; redux in te: oblique seu tramite cursum
Qui regit, & simili sumens ab imagine vires
Rite repercussus rapitur super ardua viator.
Hic quoque cognatus mentem calor imbuit acres
Exacuens curas, ne quæ divina senescat
Gloria, ne fædis mortalia pectora noxis
Iuratum violent divini fœdus amoris:
Neu scelerum concreta modis inolescere miris

BACIΛΙΑ

Forte

IOSAPHATIDOS

Forte sinant: blando quoties, pellegerat ore
 Ut male concreta puros à labe relinquant
 Æthereos sensus, & mentis simplicis ignes?
 Quin etiam si quo luctantia pectora vident
 Crimina, vel serum post tot patrata pudorem,
 Nunc totis precibus, largo nunc ære salutem
 Nunc riguis redimit lachrymis, vel mille paratus
 Vulnera, mille obitus miserā pro plebe pacisci
 Si quā fata sinant: tantus calor incubat olli,
 Tantumq; in tencras cecidit tua flamma medullas.
 Nullus erat, tristi si quem Penuria fato
 Perculit, accisis rebusuē invasit Egestas,
 Cui largā non ille manu, non ille secundo
 Afforet auxilio, rebusq; levaret in agris?
 5. Iret adhuc in verba pii calor Alitis, illum
 Ni Pater in medio, sic interfatus, & ultro
 Compellaret, Habes, Iuvenis quæ tanta meretur
 CUNCEVI pietas, meritisq; indulgeo Rossis
 Præfulis obtentu tanti pendentia dudum,
 Decretosqué diu meditantia funera casus.
 Hic quoqué (sabor enim rerumq; arcana futuris
 Quæ venient lustris, mora nec longinqua) movebo.
 Perferet immanes furias & bella cruentis
 Schismatis, ac nostras animam hanc efflabit in auras.
 Atq; illum cælo, fuso se sanguine natum
 Monstrantem, accipiam: flectetur & ille precantum
 Vocibus, atq; suam totis famam efferet astris.

URBANO

LIBER II.

14

URBANO mandante meo, cui jura Petrig;
 Sceptra dedi, & facilis cœlumq; orbemqué remisi.
 Ille Voloviciis notum super athera curis
 Efferet, in partem veniet super ipse laboris,
 Quiq; Polottanae fasces Antonius urbis
 Successor capiet, tantosqué implebit honores,
 Quiquē geret formosa tuas Halicia mitras,
 TYSCIADESq; tegit cui tempora sacra Methones
 Insula: nec levo firmabo ea numine cœpta.
 6. Namq; ubi IOSAPHATI vitam lethumqué sagaci
 Concilio discent Patres, super aëra latè
 Luminis undantes effundam prodigis ignes,
 Incendamq; novas templi pro vertice stellas.
 Vittebsi riguis pluet & per culmina sanguis,
 Unde nova assurgat fidei seges, unde caducum
 Relligio caput attollat: tunc excita tantis
 Urbs monstros, trepido concurrens agmine, sedum
 Damnabitq; nefas, eadisque piacula solvet.
 Quæque Polocanos fines Vittebsiaque arva
 Gens colet, hunc strœlis Divum venerabitur aris.
 Huic stata sacra feret: magnis dignabor & illum
 Ostenis: etenim nervis stupefacta solutis
 Dextera, cùm primum sacram se sistet ad urnam
 Præfulis, affretos peragrabit spiritus artus.
 Adscribetq; manum Divo: nec surda ferebatur
 Fama viri, magnis etenim tolletur in astra
 Ingeniis, memoresq; ævi venientis in annos.

D 2

Præcipue

БЕЛІКАГО

IOSAPHATIDOS

Præcipue ambrofio magni sermone Georgi
 TYSKIEVII, cui tu custos tunc ipse memento
 Ire comes, tantaq; operum sub mole lacertos
 Fulcire, atq; ipsas ab origine ducere laudes.
 Audiit hæc Ales lætusq; excescit Olympo,
 Omnia fausta ferens Roſſis, sed crimine tantum
 Mæſtus & immanem damnat sub pectore cædem.
 7. Devexum interea vesper pallentibus axem
 Vertebat manibus, stellæq; vocabat in altum,
 IOSAPHATUS tunc fessa virum jam corpora, serâ
 Curari mensâ jubet, ac prius ipse secundos
 Exorans Superos, Numenq; precatus, honoros
 Ipse Sacerdotes inter discubit: ubi aures
 Mulcebant sacris accepta oracula libris:
 Qui sua fidereum repetens servator Olympum
 Regna ſolo fundavit, in uniusq; Quiritum
 Præſulis appendit nutu cœliq; beata
 Imperia, atq; oras terrarum arcesq; profundas?
 Quis prior in Roſſos Christi produxerit axes
 Lumen, & horrendas dimoverit orbe tenebras
 Divinos ſpargens radios lucemq; ſalutis?
 Qui Methodi fervor? quantosuē Cyrillus in ausus
 Pro Roſſis ſurgat, ſlavas Ignatius illos
 Divinos oratores legārat in oras,
 Cœlitum amicitiam, pacemq; offerre Tonantis:
 His ſimul Aufonios, perfecto Munere, fines
 Romanasq; arces, Capitoliaq; alta redire

Sederat

LIBER II.

15

Sederat & Latio ſua geſta probare Parenti,
 Ipſe Quirinali trabea Mitraq; decorus
 Slavinos nutu libros Adriane probabas,
 Ad cantuq; novos, incenſa altaria circum
 Purpureis aderas hilariſ cū Patribus: illi,
 Divinas Patrio memorant dum carmine laudes.
 Plurima & ipſa ſuo CUNCEVIUS addit ab ore
 Exacuitq; acres ſociorum in pectore curas
 Schismaticas contra furias, peſiſq; rebellis
 Terrorem ingeminat, tempuſq; eludit edendi.
 8. Iam quoquæ Phœbus equos ſeris immerserat undis
 Dulciaquæ humenti ſpargebat ſomnia cornu
 Cynthia, dum compoſta domus ſilet omnis, & agris
 Dulcius aspirat membris ſomnusque quiesq;
 Conſcia, ſecreti repetens penetralia tecti
 Multa ſuper Roſſis ſupplex patriaqué ruinis
 Quesitus apud Superos: tum mox ſeſe exuit omnem
 Ipſe togam dextrâquæ ferens horrentia nodis
 Verbera, ſic lachrymis & ſupplice ſidera voce
 Testatur: Per ego has, Iesu, te maxime plagas
 Vulneraq; & lato bipatentia pectora ferro
 Obteſtor, noſtri quoniam tibi vile cruoris
 Eſt meritum: conjuſe tuo, preſiumq; remiſce.
 Sic ait, & valida contorquens verbera dextrâ,
 Vulnera vulneribus geminabat, & ieiſibus ieiſus,
 Nec mora, nec requies: densâ non grandine tantum
 Canus Athos crepitat: Cybeles nec tympana raucis

Ieiſibus

1759:

IOSAPHATIDOS

Ictibus absilunt: quantum se fervidus heros
Creber obit flagris, & sanguine proluit artus.
9. Tum Pater Omnipotens procedere longius iras
Et tantum senvire manus haud passus, Ephebum
Evocat Aligerum, finem qui imponat acerbis
Iam tandem pugnis, justosq; refundat honores.
Nec mora, præpetibus taciti per inania mundi
Ales abit pennis, notaq; allabitur aulae,
Hic ubi purpureo irriguus CUNCEVIUS imbri,
Obscurum ardentl clarabat sanguine tectum.
Restitit, aspectu Iuvenisq; exterritus hæsit
IOSAPHATUS, raptimq; togā super induit undam
Sanguinis, & puduit nudum vel ab hospite casto
Spectari. Sed enim volucer quos sparserat imam
Per terram nimbos, bibulā collegerat ultiro
Iam bombyce sagax, partemq; incoxerat astu
Ætherio, in fortunatos vertitq; pyropos,
Quæis olim Superi cùm iam Capitolia Regnū
Intrabit victor, consurgat Laurea gemmis:
Et partem in roseos, tanto pro vertice, flores
Transformat. perfundit odor tunc tecta laresq;
Virgineis quantum nec Trinacris Hybla rosetis,
Nec Cilices spirare croci, Phœacaq; rura
Hesperidumq; nemus potuit, Libaniq; recessus.
10. Atq; ait, ô tandem victor pulcherrime, Präful,
Sic Tyrio Superos vestitus murice cætus
Quantus adibis humo? quantus mirante Senatu

Accipere

LIBER II.

Accipere hōpes? quantoq; videbere plausu?
Ergo age, divinos, hebetantia membra, vigores
Exue, liberiorq; hauri spirabile cœli
Lumen, & agnatos patriæ cœlestis amores.
Dixerat. illabens subito vaga lumina somnus
Irrigat, & stringit fessos in corpore sensus.
Iamq; sibi levior, brutā tellure relicta
Vifus inisse fugam: liquidasq; enasse sub auras
Et puri nectar cœli, lucemq; beatam
Ducere: jam terras humiles, angustaq; paucis
Imperia aspectans & vasti marmora Ponti
Nocturnosq; ignes, & lucida templa Dici.
Omnia perlustrat latus: gaudetq; tueri.
Nec minus ardescit cupidisq; obtutibus hæret,
Dum niveo implexas miratur limite stellas.
Cùm subito aurati discedunt limina cœli,
Pandunturq; domus Superū, invitantq; morantem
IOSAPHATUM: tacitis arrident atria flammis.
Submittuntq; suas acclini vertice turres.
Aliger hic: ecquid rapit exultantia tantum
Corda pavor, causasq; ardens, immobilis hæres?
Quin cœptum moliris iter? sic inquit, & intra
Sidereas trepidum portas, & mœnia dicit.
11. Ecce autem sanctam rumor perlabiliter urbem
IOSAPHATUM tandem Superos venisse Penates,
Hauriat ut puros oculis non segnibus ignes:
Occurrunt alacres Di vi, longeq; salutant.

Precipue

Подписьдана.

IOSAPHATIDOS

Præcipue magnus stricto Basilius Aluminum
 Alligat amplexu, & carâ cervice moratur,
 Egregios laudans animos: hunc peccore toto
 Accipit anteq; fert gressus atquæ occupat arcem.
 Bissene solido electro fulvoque metallo
 Æternum vigilant portæ, stant mœnia gemmis
 Includuntq; fices lapidum, queis ipsa coruisci
 Lux minor est Phœbi: lucis quin illius umbra est.
 Aurea majestas plateas, & strata viarum
 Explicat, auratis currunt crystallina ripis
 Flumina, at assiduo lassantes sacula fætu
 Percurrunt Hortos, animantq; perennibus undis
 Ambrosios fructus, & pensile ab arbore nectar.
 12. Interea rosei spectans cunabula solis
IOSAPHATUS, qua Cjovias prospexit in oras
 Liberior, videt ingentem super arce Senatum
 Pontificum: Grajis assurgunt tempora vittis
 Argolicæquæ manu virgæ, Tyriæq; laceris
 Demigrant chlamydes: tantos agnoscere Patres
 Iam dudum flagrat Präfus: quæ regia porro?
 Quiaé viri tantas complerint agmine sedes?
 Tum Fater: has arces hæc vasti mœnia cœli,
 Sublimes habitant animæ, quos Rossia Patres
 Concordes Latio Chygi trasmisit ab Urbe:
 Hos equidem memorare tibi, tibi nomina dudum
 Magna virum coramq; sacros edicere vultus
 Optabam, magis Ausionæ ut pro legibus Urbis

Cernere

LIBER II.

17

Cernere rem vitâ haud dubites, & temnere lethum.
IOSAPHATUS contra vultus demissus honestos:
 Ardeo Dive equidem tantos de sanguine Rosso
 Compellare viros, vultusq; agnoscere Patrum,
 Illaq; magnanimitis vestigia passibus acta
 Et decorum spacia ardenti correpta labore
 Perlegerc, ut similes sit fas invadere palmas.
 Tu refer unde genus (neq; enim genus omnibus unum
 Tam varii ostentant vultus) quibus actibus istas
 Devenere domos? queis cœlum emere periclis?
 Cur viduæ numerum sedes, plenumq; senatum
 Non explet? inversa locum cur insula servat,
 Et vacuâ residet pro Präfule mitra curuli?
 Dicam equidem rerumquæ tibi momenta priorum
 Expediam (Basilius ait) tu mente capesse:
 13. Principio, imperium quando **RURICUS** habebat
 Sarmatia in vestra magno cum fratre Sinevo
 Truvorioquæ: Deus tum primum Rossia regna
 Dignatus, sacris populos lustraverat undis.
 Sed levis ab! rursus, cœptique infida propago
 Consilii, Patrios alii instaurare Penates
 Gentilesquæ Deos, pars prima retexere cœpta:
 Donec fixa dies perfecto temporis orbe
 Attulit optatam Rossana per oppida famam
 Numinis, & Christi cœpit crebescere Nomen.
 Quam varius Chygi Präfus regnabat in urbe

E

Tam

IOSAPHATIDOS

Tam variis fatis: Photi tum perfida namquē
 Impietas Grajus motus excivit in Oris.
 Hi quoquē vix numero ē tanto venerē beata
 Concilia & Superūm celsas meruere curules.
 Ille vides, celsa cui surgit fronte Tiaras
 Qui grandes magno crissat pro vertice gemmas
 Rossidos intextas Anne, ingenioquē manuī.
 Majus ab aethereo lumen deduxit Olympo
 Rossigenis, altas intraquē Borysthenis undas
 Fulmineum monstrum (Deus hic sibi Rossia quondam)
 Miserat, & falsas extinxit in aquore flamas.
 Proximus huic fulvas Theopempus vertice vittas
 Sumpserat atquē illo sublimis in ordine staret:
 14. Sed melior Rossio Mytēs de sanguine tantum
 Capturus solium fatis servatus, Olympi
 Degenerem subedit & inclinata reduxit
 In melius sacra, Argolicis nec cœpit ab oris
 Aūficia imperii: magnus sic namqu volebat
 Rhos IAROSLAUS, Latia dum cernit ab Urbe
 Discordes Grajos, versosquē abiisse Pelasgos.
 Hic EPHRÆM Danaūm genus, & spes maxima Rossūm
 URBANI^q sequax Patris, cui maximus ipse
 NICOLEOS Lycie, divūm decus, & patriæ lux
 Rossigenūm, aurata præcinctus tempora lauro
 Insignemquē ostentat ovans, & reddit honores.
 Tum CLEMENS, Latioque Patri, cui jungere sese
 IOANNES studuit: Rossaqu ē gente CYRILLUS

MAXI-

LIBER II. 18

MAXIMUS hunc: PETRUS^q ari maturus, ALEXIS^q
 Insequitur, qui cœlitum signavit honore
 Voldodimiriadas magnos GLEBUM^q Borissum^q.
 En hic cui tantus circum caput afflit ardor
 Bulgarus, Hesperiam in magnam quem iussa Vitoldi
 Oratum Rossis pacem misere Quiritum.
 Aspicio ingenio quantum calor emicet ore
 In Byzantinas furias, utquē arduus iram
 Evolvat memori sub pectore? sed magis illuc
 Verie oculos, Divosquē tuos, & nomina disce.
 15. Hic cui flammivomus vigilat pro pectore Phœbus
 Et latē riguum crebrescit vertice fulgor
 Rossorum ē veteri patriā, dum sceptra Quirini
 Imperiumquē Patris Moschis clarabat in oris,
 Multa tulit: flamas etiam tum seva tyramit
 Instruxit rabies, proprio ni Penniger ales
 Accursu, eriperet, Rossifqu hunc sisteret oris
 Incolumem; Italiam mox ivit, & ardua Petri
 Limina, ubi sacros fasces, Mitrām^q Pelasgam
 Exuit, adqu pedes decorum pretiosa Quirini
 Pontificis posuit spolia, ut jam pondere honorum
 Liberior, fædas serpentis Schismatis iras,
 Frangeret, atquē luem Grajo depelleret orbe.
 Ponē comes positos qui jussus sumere fasces
 GREGORIUS MISÆL^q, potens pietatis & illi
 Par IONAS, Litava lectusqu MACARIUS urbe?

E 2

Ut

IOSAPHATIDOS

Ut pretiosa ardent truncatis vulnera membris
 Purpureas imitata faces, imitata pyropos ?
 Hac illis Scythicus peperit furor, ille Tonantem
 Dum Iesum intrepido testatur pectori, lethum
 Lucratus, victor tantas enavit ad arces.
 Huic comes est Ioseph, quem Patri fida Latino
 Asservata fides, Latium cognomine fecit.
 Quis procul ille autem, latè cui tortile collo
 Aurum demigrat, digitosqué incendit, iaspis,
 (IOSAPHATUS querit:) Noso erinesqué sacrifig
 Suggestum capit is (Magnus suscepit) & illam
 Majestatem oris, quo caci Schismatis atras
 Dispulerat nebulas, & fuso sanguine magnus.
 Hic se Cyoviis invexit Hypatius oris,
 16. Atque hic IOSAPHATUS, teles accedere quando
 Se videt insolitus, atque altera regna subire,
 Mœnia qua tantum triplici circumdata muro
 Dipe patent & radiis qua sic undantibus ardent
 Culmina & qua liquidum conantur in æthera turres ?
 Ille resert: vario qua speetas ordine signa
 Adversasqué super latè pendentia portas.
 Supplicia, & veterum monumenta expressa dolorum.
 His Pater ipse locis posuit: victoribus ipse
 Has dedit esse domos proprias, arcesqué dieavit.
 Hic densos Stephani Saxonum, en, aspice nimbos,
 Inde Cruces, nudosq; Enses curvasqué secures,
 Fulmineasqué Rotas, nec in uno vulnere stantem

Uncorum

LIBER II.

19

Uncorum rabiem, Serrasque Rogosq; Ferasqué
 Dipsades, & cæcis insutus utribus Angues,
 Milleque pœnarum species, & funera mille.
 Horret & ipse animus tot leibi cernere formas
 Atqué metu resugit, meminisse: sed aspice contra
 Sylvarum virides scenas, & consta latè
 Arbore perpetuâ, felicis jugera campi.
 Surgit odoratum lauri nemus: unde perennes
 Omnipotens texit victoribus ipse coronas.
 Namque Pater, tristi quâ Natus in arbore quondam
 Purpureo dulcem effudit cum sanguine vitam,
 Ipse manu teneram succidit ab arbore plantam.
 Cœlestesqué super glebas consevit: & ingens
 Erupit subito nemus, infuditque patentes
 Hos campos, ubi perpetuo pretiosa metallo
 Virga viret, duroqué crepat pro cortice dives
 Bractea, vivus bonos cœli, pulcherrima merces
 Sanguinis Heroi: nos hic etiam ardor agebat
 Oppetere immanem Christi pro Numinе cædem:
 Secius at cecidit, felix quem funere tanto
 Dignari voluit vita Pater, atqué necis Rex.
 17. Dixerat, ecce autem species apparuit ingens
 Magnanimum Heroum, flagrabant corpore toto
 Vulnera, septenus quantum non flagrat Olympo
 Cynthus, innubi cùm iactat ab æthere lucem.
 Cuiqué sub inficto densatus verbere sanguis
 Durat, & attoniis radios disseminat asiris.

Membraque

IOSAPHATIDOS

Membraquē cū lectis lucent compacta corallis.
 Miratur tacitus tantum CUNCEVIUS oſtrum,
 Et ſimiles animo jam concipit arduus ausus.
 Principē à trifti cum vulnere forte recentem
 HRECOVIDEN ſpectat lacerum erudeliter artus
 Liventesquē olim, nunc vivo lumine, plenos
 Agnoſeit vultusquē genaſq; exēſaq; duro.
 Colla Catenarum morſu: ac prior incipit vltro:
 Salve Dive recens, magnum decus addite, cœlo,
 Quo tam crudeles permutas lumine pœnas
 Egregius magnæ fragili ſub pectore mentis?
 Quæ tantum clarant te vulnera? nam mibi fama
 Non vano rumore tulit, te mille peremptum
 Vulneribus, vazi mersumq; Boryſthenis undis.
 Tunc ego te magni Baſili venerab̄r alumnū
 Inſignem. Mañesq; ſacros in vota vocabam,
 Ambibamq; pari vitam hanc impendere letho.
 Atq; hic HRECOVIDES: manet et tua maxime Praeful.
 Gloria, morſq; tibi, magnum ſpe præcipe bellum,
 Præcipe vītricem palmam, grandesq; triumphos.
 Et me Cyovii ſcelus exitiale Furoris
 Schismaticæq; manus ſummi dum perdere tentant
 Suppliciis, tanto attollunt, quem cernis honore.
 Namquē Boryſthenia missus cum mœnibus urbis
 Forte propinquabam, durisquē mapalibus hoffes
 Succēſi, totam possem ut requiescere noctem
 Fronde ſuper viridi. ſubito improvitus ab arbe

Hofſi

LIBER II.

20

Hofſi adēſt, tenucmquē casam circumſtetit armis
 Sacrilegis: etenim me tunc complexa tenbat
 Difficilis ſeffumq; via, ſeffumquē laboris
 Dulcis et alta quies: referens tamen omnia menti
 Nocturnis quidquid ſtrueret plebs impia cœptis,
 Quid moror? evelunt trepidos cum cardine poſtes:
 Viribus et ferro via fit: panduntur inermes
 Impleturquē foræ, populi furialibus undis.
 Iamquē genu nixus vicinæ Mortis honorem
 Non humili flagrabit animo, cūm protinus omni
 Abripior clamore virūm et diſtendor arenā
 Iam ferro vinclisq; gravis? quis cetera fando
 Explicet? b̄ec multo nūc ſtantia vulnera ſole
 Testantur, livorquē novum mutatus in oſtrum.
 Hac vice ſermonam, placidas cūm longius horas
 Extraheret, nova forma viris oblata, recentem
 Auxit laetitiam: Sarogrodus namquē Sacerdos
 Ipſe quoque inſanda demeſſus colla ſecuri
 Reſtiterat coram, ſublimis tempora lauro,
 Viſtrici lauro: comitem ſeſe addidit ollis
 Quem ſacra Dardanii confeſſum ſceptra Parentis
 Theſſalonica parens notas revocabat in oras
 Nequicquam: nam Schismaticis oppreſſus ab armis
 Magnanimum oppetiit ſatum, cœlumquē petivit.
 Congreſſi ergo manus jungunt dulciquē morantur
 Amplexu impliciti, mutoſquē loquuntur amores.
 Nunc quoq; CUNCEVI præſagā mente futurum

Funus

IOSAPHATIDOS

Funus adorantes, socios gratantur honores.

Nil Superis clausum est : etas quaecunque futuris
Parturiet lustris. præsens sine nube tacentur.

Sed jam puniceo Tithonia sponsa cubili
Purpureos ortus spondebat, & aethera sparsis
Laxabat vicina comis, jam conscientia sensim,
Sidera pallebant : cupidum Basilius alumnum
Admonet, abrumpat, dulces licet, ocyus orsus,
Mortalesq; artus, desertaquæ membra revisat.

18. Ventum erat ad patuli bipatentia limina cœli
Quâ geminae surgunt portæ, quarum altera vivo
Crystallo perfecta nitet, visuq; caducis
Objiciens oculis formas, distantia longe
Admovet, inq; unum dispersos colligit ignes.
Hâc quoties Divum Genitor dignatur Olymbo
Accipere ingentes animas & pandere cœlum,
Admitti jubet, & quæ sint ventura recludit.
Altera de solido électro, levique metallo
Ingens, sublimis, centumq; effulta columnis,
Clausa sed æternum, varioq; abducta recessu,
Quò centum ducunt aditus, stant ostia centum:
Unde ruunt totidem voces, responsa volucrum
Cœlituum. vel si Genitor ter maximus ipse
Delectos affari animos decernit, & alta
Fata movet, mentisq; sua penetralia nudat.
Primâ igitur Magnus portâ Basilius amicum
IOSAPHATUM educens, memorat quæ deinde gerenda

Bella

LIBER II.

21

Bella per ingentes cognatae Rossidos oras :
Incenditque animum magno venientis amore
Funeris, & quantis expectent sidera votis
Victorem, ingeminat, seq; his certatibus ipsum
Affore pollicitus Rossas emitit in oras.

F

LIBER

LIBER TERTIUS.

ET jam tempus erat votis adhibere Tonantem,
Et matutinis operari ex ordine sacris:
Ilicet è stratis primus CUNCEVIUS ardens
Corripuit sese, & socios ante emicat omnes
Impiger, atqué hilaris dulces accurrit ad aras.
Strymoniis veluti volucres cùm publica ripis
Castra movent, aliasq; undas, alia aquora querunt,
Excubias qui primus agit, longasq; volucrum
Prævolat ante acies, cùm pigrum nota soporem
Sidera jam laxant, turmas clangore morantes
Excitat & latus sese super æthera pennis
Attollit, properus, liquidasq; eremigat auras.
Haud minus & Præsul se matutinus agebat
IOSAPHATUS, primusq; suos in templo vocabat,
Conscius aetheriæ tacito sub pectore flammæ,
Speque alacer lethi: proprium nec longius ignem
Dissimulat vultus, roseo flammatus in æstu.

Nam

LIBER III.

22

Nam riguas inter lachrymas, nimboisque liquentes
Arcanum produnt oculi jubar, haustaque cœlo
Semina traluent facie: sic Lucifer ardet
Oceani perfusus aquis, teneroqué decorus
Incedit radio, crinesque repexit honoros.

2. Iamque Sacerdotes solito sacra carmina cantu
Finierant, Diæ subiit CUNCEVIUS Aras
Præcinctus solito castum subtegmine pectus:
Hic ubi bis ternos subter cælantia fontes
Fila levant, murmurque vagum per gemmea saxa
Pene cident: summo vestis sed margine texti
Quatuor artifici complectitur ordine, mundi
Terrarumque plagas: species quas disolor omnes
Explicat & puro mundum bene gestat in auro.
Mox Tyriam cervice Stolam, mox grandibus oras
Prætextam Chlamydem gemmis, Mitramque Sacerdos
Præsulis imponit capiti: qui fausta precatus,
Ore favere jubet, tacitisq; assistere linguis.
Ipse, dein Gnati cœlestia facta Tonantis
Præcinit, attentis avidum bibit omnia vulgus
Auribus: auget enim rerum momenta legentis
Majestas, vultuque sacer qui promicat ardor.
Excipiunt cantu reliqui, quem maximus olim
Iessides cecinit venturi conscius ævi,
Et geminus liquidum penetravit in æthera vates.
Exin divinis rebus jam ritè peractis

F 2

A templo

IOSAPHATIDOS

A templo sese referunt: sed Präful ad aras
 Durat adhuc, fruiturq; polo, lachrymisq; calentes
 Irriguus vultus, fati promissa decori
 Expleri petit, & totum se destinat armis.
 3. Talibus illachrymans votis, & sensibus agravis
 Prægressus terras, hominemq; oblitus, anhela
 Mente subit cælum peragrans, & pascitur auræ
 Ætheris insontis: sacro dum forte litando
 Tempus abest, nec tota dies se fundit in orbem.
 Interea medianam latè perlabitur urbem
 Nuncius, atqué magis CUNCEVI amplectitur aulam.
 Iam fera Tartareis monstra erupisse cavernis
 Horrenda, & savo non inferiora videri,
 Quo venere, Orco, miscerique omnia lucu,
 Omnia funereis Vittebsci mœnia flammis
 In cineres verti: viduam jam Präfule plebem
 Tænariis cessisse lupis, cessisse dolosis
 Insidiis vivamq; fidem exhalare sub auras.
 Id quoqué IOSAPHATO jam cœli vectus ab oris
 Aliger attulerat: tempesti visqué precantem
 Excierat monitus, & mæsto è pectore tristes
 Adducens gemitus, sic vocem rumpit amarus:
 Eja age rumpe moras tandem, tuaqué arripe sacra
 Protinus: hostis habet, Präful quam fascibus urbem
 Æthereis flectis, ruit alto à culmine cœpta
 UNIO, jamq; alti surgit tibi gloria fati,
 4. Sic ait & manibus vittas, & pallia notis

Effert

LIBER III.

23

Effert ipse adytis, addit funeralibus ignes,
 Expedit & laticem, Cereremq; & munera Bacchi.
 Divinis libanda aries Nabathæaque flammis
 Thura cremanda suis: vicinas Präful in ædes
 Interea abscedens nodo sua tergora abeno
 Ter stringit circum, loricamq; insuper aspis
 Horrentem spiculis, & vulnera lenta ferentem
 Induit, ad sacras ut sisteret integer aras,
 Sanguinis & purum Superis dum libat honorem,
 Ipse suo staret cum sanguine victima cœlo.
 5. Interea stygiis Monsrum se concitat alis,
 Sacrilegum monsrum Discordia, quodquæ Pelasgi
 (Quando illis primum natum perhibetur in oris
 Schisma vocant, non ulla lues immanior orbi)
 Antraquæ nota petit, secretaq; tecta Megæra.
 Est locus admissis quæ curva Borysthenis undis
 Littora mordentur, vastos ubi Silva recessus
 Efficit objectu Nemorum, quibus horrida latè
 Incubat, & densis nox imminet atra tenebris.
 Stat specus, & viyo singit pendentia saxo
 Antra, cavosqué lares stygiis habitata colonis
 Limina, concilium placuit si quando vocare
 Tartareum, pestesqué Erebi dimittere in oras,
 Moliriq; necem populis, & vertere regna.
 6. Iuppiter hic etenim Rossis qui creditus olim
 Fulmineos vibrare ignes, flammisq; trisulcis
 Frangere nimbosas hiemes, (dum Nomen IESU

Diditum

IOSAPHATIDOS

Diditur, & sedi patuit dolus improbus Orci,
Demersus fluvio, carisq; abductus ab aris
Ultoris posuit templum Iovis: has sibi sedes
Has furiis statuit: rabidis hinc exitus Umbris
Quæq; die medio volitant, terrentq; paventes,
Quæq; sub Idalia jam sera crepuscula stellæ
Per tenebras ululant, busillisq; morantur, & undis;
Hic ubi triste stetit, terroremq; addidit umbris
Portentum, pridem tenebris quos forte libellos
Condiderat, subito eruit, & quos perfida Moschi
Barbaries, quos Orsa vetus, fraudumq; sequestra
Kyovia, & tanti Mohilovia conscientia facti:
Quos Constantina, qui se mentitur in urbe
Esse caput Grajum, Rossas submisit in urbes
IOSAPHATUM contra, ut stimulis haud mollibus iras
Arrigeret vulgi, & mortem celeraret iniquam.
Colligit has Furia, atq; sinum simul abdit in atrum,
Septenash; super pestes, Erebisq; Sorores
Agglomerans, notas Vittebsci auferunt in arces,
Extremam factura manum, sceleriq; dolisq;.
7. Hic densus latè populus dum fluctuat altis
Effusus templi penetralibus, obvia contra
Pestis adevit, portisq; ipsis assistit, Achivi
Assimulans peregrini habitus, frontemq; nefandam
Effetamque situ, canis infundit honestis.
Fit simul Antimachus, sacros moresque habitusq;
Qui simulet, fidens animi, seu volvere fraudes,

Sive

LIBER III.

24

Sive leves ausis implere ferocibus urbes.
Undique conveniunt avari, mentemq; tueri do
Expleri nequeunt: certant agnoscere vatem.
Argolicum, trahit unde suos gens Rossia ritus,
Expediuntq; manus & largæ munera gaze
Partiri certant: cunctos tamen ante Senatus
(Namque venenatos sensim sub pectore motus
Ollis adspirat, membrisq; interplicat ignes
Vipereos, fallitq; animos, versatq; furentes)
Accipere exoptant, mensisq; adhibere paratu.
Ergo ubi jam magis, atque magis servescere spectat
Et vultu pendere suo: lata aera quando
Densum humero vulgus vix explicat, illicet aptum
Arripiens tempus, primum partitur in omnes
Quos olim tales servatos vexit in usus
Ipse libros, magnis expressaq; nomina ceris,
Occultam inspirans charis pestemq; dolumque.
Ac dum nascentes rudis ardor in ossibus iras
Versantum, cupidisque oculis data scripta legentum.
Accendit, tentatque lues sublapsa medullas,
8. Incipit: Haud unquam certe nos mittere vestros,
RAXIALI magni, penuria sveta Triones:
Nec tantum rabies Dominorum barbara Thracum
Concutit hos animos, jurataque pectora vobis,
Quantum ne Rossas pietas diffusa per oras,
Et Grajis primum lumen de fontibus haustum
Occidat, Hesperiis exactum protinus umbru.

Atque

42
IOSAPHATIDOS

Atque equidem quoniam cœpit Fortuna ruinas
Urgeat, inq, aliud nostræ fastidia cœdis
Sæva malum vertat, nos nos quecumq, severis
Fata vebunt vicibus, Rossisq, minata colonis
Sidera portendunt, nostræ cervicibus ultro
Sumimus, & Superis lati persolvimus iras.
Vos modò florentes & Religione recepta
Et veterum sacris nullo molimine moti
Persteis: quanquam o solita virtutis egentes,
Pro quantum duratis, adhuc si vescitur aura
IOSAPHATUS, qui vos Latii sub sceptris Tyranni
Hesperiumq, jugum cogit: qui sacra parentum
Sacrilegus, festosq, dies, ritusq, resolvit:
Et nova, nec Superis, Patribus nec nota Pelasgi,
Nescio que Latio ducens mysteria cœlo,
Indicit: que nos Patribus responsa feremus
Degeneres nati? qui vix dum forte parentum
Lethales oculos, summaq, in nocte natantes
Condidimus, moresq, simul, Ritusq, vetustos
Condimus ipsa illa dextrâ? Latine Colonos
Vos cœli fecere unquam? Latine priores
Tariareas vestro pepulerunt orbe tenebras?
A Latius Helcne, sceptrisque insignis & armis
Sventoslaoides castris adscriptus IESU est?
Seitis enim, & gratos nimium meminisse necesse est,
Cum sua mere Bessus, querali nunc aceola Nili,
Nunc dites Arabes glebis cum grandibus auri

Admitti

25
SOLIBERIUS

Admitti orarent, mysteria, cùmq, Quiritum
Pontifices, Regesq, suos imponere mores
Optarent, solos magna tum voce Pelasgos
Volodimere probas, soli meruere Pelasgi
Spargere Divinum Rossorum in pectora lumen.
At modò pertesos veterum, nova querere sacra
Et patrias aras, & patria templa, mitrasq,
Divosq, Ausoniis, pudor haud est, prodere iusit?
Hac tum sperabamus? & hec jurata fides est?
Cum Geta, cum Biston, patrios populatibus agros
Vastat atrox, miscetq, satis incendia latit,
Ilicet armatas acies, instructaque campo
Agmina non segnes, edueitis. eruit aras
Templaq, Raxialasq, furens impune per urbes
IOSAPHATUS, vivit tamen, & Vittibscia visit
Mœnia, & has aras, hac rursus templa reviset?
Quando erit illa dies, riguas cum sanguine dextras
Cœlo ostendetis, noxasq, piabitis urbis?
Dixerat, & fese templi penetrabilibus alti
Intulit, ac medio anicipites sermone reliquit.
Exemplò varias trepidum rumoribus iras
Vulgus alit: surgitq, animis, totoq, receptat
Pectore dicentis furias: animamq, litare
IOSAPHATI statuunt, & sanguine querere laudem.
Ac veluti magna in sylva, cum dura Leonum
Exigit ora fames, si fors Maurusia cornu

Solitudo

G

Leiunum

IOSAPHATIDOS

Ieiunum attinet, vel paullum sigai arundo,
 Excitet aut vigilum latratibus antra canum vis.
 Ignescit commota fames, nemorumq; per umbras
 Effera bacchatur rabies; absflit ab ore
 Ardor, & absentem morsus desigit in hostem.
 9. Ei jam IOSAPHATUS sacras defunctus ad aras
 Celestes animo monitus, & jussa revolvens
 Supremum decernit iter: fatalibus ergo
 Cornipedes jungunt bigis: descendit in artus
 Horror, et attoniti comitum timor ossibus errat.
 Augur enim mens ipsa mali est, & sape futuros
 Ipsa pravit casus, venturaque fata retexit.
 Nil animi trepidus Prasul, jubet oxyus omnes
 Precipitare moras, tantis seseque periclis
 Dignatur: tu solus agis, mentemque peruris
 Christe DEUS; stantem te jam pro moenibus urbis
 Ad palmasque altas, & præmia summa vocantem
 Aspicit, his animos, his fortia pectora firmat.
 Interea tumulum, quo saucia corpora condat,
 Accelere jubet, summo nec claudere saxo,
 Donec Vittebsca corpus referatur ab urbe
 Vulneribus lacerum, multoque in sanguine fædum.
 Hæc super, atherias supplex affusus ad aras,
 Extremum templisque Vale, notisque locutus
 Moenibus, haud parco spargebat lumina fletu.
 Tunc ubi jam portas, & moenia lata Polotta
 Prægressus, campos cursu carpebat apertos.

Incipit

LIBER III. 201

10. Incipit affari Superos, & tendere palmas.
 In me nulla mora est Superi, quæ ducitis adsum:
 Divinosque sequor monitus: vos si qua meretur
 Mortalis pietas, si needum temnir ægri,
 Hanc servate urbem, placidique hanc cernite gentem.
 Hoc tantum: quod si sancta pietate moveri
 Vos juvat, & pronas adhibere precantibus aures.
 Ausonii, primum Patris claratæ tropheæ
 Rossigenum in terris, & fædam avertite pestem
 Schismatis: unanimo regnet concordia mundo.
 Tum mihi qui clausas, ausi recludere portas
 Atqué Polottana Mysteriæ imponere sedi
 Immeritum licet, & tanta sub mole jacentem,
 Usque secundeis, cœli & cumuleis honore
 Præcipue SKUMINUM magni de sanguine TYSCI
 TYSKIEVIUM, tantis cajus suffulta lacertis
 UNIO, certantem contra persisit Auernum:
 Nota viri pietas, nota argumenta caloris
 Ætherei: quantosque animis assurgat in ausus,
 Sive vocet Patriæ jam spes accisa cadentis
 Sive redux cœlo, multosque ignota per annos
 Religio: gemino virtus hæc sufficit orbi.

11. Iamq; dies, alterque dies patescerat orbem,
 Vittebsciq; procul turres, atque ardua longè
 Moenia cernere erat, geminissimæ in montibus arcæ:
 Id specula ex alta & celsæ pro vertice turris

G 2

Tartareum

IOSAPHATIDOS

Tartareum spectans Monstrum, se protinus alis
 Corripit, inq domos & dudum nota, recursat
 Hospitia, infractasq acuit rumoribus iras.
 Hic fessus ratus lustris: hic cana verendo
 Ora Sacerdoti similis: mox integer avi
 Apparet Iuvenis, crudi nec Martis egentes
 Ostantans, pariterque manus, pariterq lacertos,
 Arma fremit, nudos vaginaq eripit enses,
 Seq offert, si quando dies seva evocet arma.
 Miranturq senes atrum rubigine ferrum
 Luce virere nova subito: curvassque bipennes
 Injussis pendere locis, stare obvia pa&gtim
 Telaq fraxineasque fudes, quercusq praeftas;
 Et male venturi sceleris primordia lati
 Asperant, furiisque suis, culpaq fruuntur.
 12. At Pra> sul tantus nil pectora territus Orci
 Insidiis, vacuas plateas, nec ut ante faventes
 Occursus cernens populi, jam senit agi res
 Supremas: infanda sibi jam funera cudi.
 Ergo alacris solitoque genas in dulcia laxans
 Gaudia, nec pa>ido concretus frigore membra
 Protinus bortatur notis succeder> tectis,
 Attonitos famulos, urbisque silentia multo
 Librantes animo. Cxlo ruit interea nox,
 Cunctantesq diu projicit in aethera stellas
 Vesper, & aversus junxit sua plaustra Bootes.
 Ast ubi dejectos animos & inertia curis

Ora

LIBER III.

27

Ora videt comitum, mensas inferre dapesque
 Imperat, & vietu vires revocare cadentes.
 Vina dein sociis queis mentis nubila solvant
 Dividit, invitatq bilaris, blandisq morantes
 Vocibus impellit: ponant m>erentia corda,
 Secludantq metus, nunc prima exordia vita
 Natalesq suos credant: sunt cetera cura
 C>elitibus, quanquam per tot discrimina rerum
 In Superam revocent patriam, sedesq beatas.
 Ibimus o socii, c>elumque intrare licebit.
 Atq ea dum letis confundit, & horrida blando
 Omina delenit vultu, spemque induit ori,
 Intrepidoque premit lethi sub pectore amorem,
 Admissis Comites spargebant lumina nimbi.

13. Exin se lachrymans tacitas abducit in aedes
 Ut votis c>eloque vacet: tunc maximus urbem
 Terror habet, spissasque magis caligo tenebras
 Horrificat: pavidis voces geminantur in auris,
 Sibilaq, & crebris clamat stridoribus aether.
 Aspirat Boreas, sevisque sonoribus Euri
 Luctantur, plateasque & tecta in turbine versant,
 Pulvereosque globos rapiunt: stant sanguine nubes,
 Funestaque ululant, per tempora & busta, volucres.
 Accelerat scelus & vulgus furiale capaces
 Projicit in plateas: stricto Discordia ferro
 Vertitur in medio: jungunt rabiesq, doliq,
 Insidiaque gradum: lethi jam major imago

Sanguineas

IOSAPHATIDOS

Sanguineas exerta manus, exerta lacertos
 Obsidet & postes, & limini aperta domorum.
 14. Nunc age Callicepa summos ordire labores,
 Et quos Rossigenum in terris mirata tumultus
 Videris, ipsa mone: quanto molimine Schisma
 Concierit vulgus? quantis scelus exiit armis
 Per populos miscens ferro fanda atq; nefanda.
 Iam prope cœruleis Phœbe subjecta quadrigis
 Ambiguâ vix fronte micans, lucemq; malignâ
 Involvens nebula, medium tendebat in axem:
 Cùm subito cani indutus vocemq; comasq;
 Antimachi, Genius Cocytii ab sede profectus,
 IOSAPHATUM petit, & solita jam tecta quiete
 Semisopita fremit circum, si quem evocet aulâ,
 Et serat infanâ verborum incendia rixâ.
 Nec mora, jam præter portas, clausosq; penates,
 Itq; reditq; frequens, dextra nunc limina quassat,
 Nunc vocem horrendam tollit, nunc ora fenebris
 Ingerit, & fædi spargit mala semina belli.
 Ac veluti umbrosa in sylva cum dura coëgit
 Ex longo ventris rabies armenta luporum,
 Qui melior versare dolos, & fallere noctis redolit duplora.
 Excubias, præcurrit iter: stat cætera cæcis
 In sylvis legio, prædasq; opcritur opimas:
 Ille autem nunc septa ovium, nunc fida cubantum
 Tecta molosorum petit, interdumq; recedit,
 Interdum redit, & rursum latrantibus instat:

Donec

LIBER III.

28

Donec ubi in sylvis fugientem longius ausi
 Latratu morsuq; sequi, qui forte reductis
 Arbustis latuere lupi, velut agmine facto
 Excipiunt miseros, laniantq; in frusta molosso,
 Hinc tuti invadunt stabulum, viduasq; bidentes.
 Non aliter stygii Genius servissimus Antri
 Oppugnat placidam tranquilli Presulis aulam,
 Et vigiles excit famulos, & suggesterit arma.
 Quin etiam rabidis miscens convicia verbis
 Intonat: Heus stygiis cretum de semine monstrum
 Belialique genus, stirpemq; decemplicis hydræ,
 Rossigenumq; lucem, Pacisq; & Numinis hostem,
 Mille catastarum vinclis, & mille necandum
 Funeribus: nescis jam stare in linine pœnas?
 15. Non tulit insonus Domini tot probra Iuventus,
 Et se se abruptis foribus procul ejicit, atque
 Sponte resistentem, trepidæ nec inertia dantem
 Terga fugæ, hoc ipsum ut strueret, rapiuntq; trabuntq;
 Atque onerant vinclis: tum que fiducia tanta,
 Quidve velit? fari mandant: silet ille protervo
 Nubilus obtutu, tacitoq; in pectore gaudet,
 Stare necis causas, supremamq; affore lucem
 Consiliis coepitq; suis: hæc omnia longè
 Antimachus dum cernit agi, dum fluctuat omnis
 Iam populus, cæcosq; movet sub nocte tumultus,
 Opportunus adest, & dictis omnia acerbat.
 Imo ait o cives positis confidite telis!

O Patria

15
IOSAPHATIDOS

O Patria, o Superi! sacra o altaria Divum! Hue ventum est! duris onerati impune catenis Raptamur! librat lassa cervice Sacerdos Vincula: quin etiam jam funera, certa parari, Postera cum primos aurora redaxerit oris, Fors videt. hanc primam noctem sine eade nequibat Si trahere & ducem ferri stridore soporem Si parat, ecquid non lux erasina civibus addes? Dixerat: exoritur furor undique, & undique clamor Astra ferit, quo prima toris exhorruit atas Et matrum adfriclo riguerunt ubere nati. Invadant urbem Furie, & reclusa profundi Atria Coeyti socios in aperta maniplos Emittunt stimulans animos: properatur ad arcem: 16. IOSAPHATI, servisq; tares cinguntur ab armis.

Pallida lugubre sed jam Pallantias ortum. Sanguineas effusa comas, & nubila eastis Obtendens oculis, moesto patefecerat Orbi Funereum vectura diem: nec longius iras Dissimulare juvat: summo rem cernere ferro Iam libet: ara sonant celsse pro turribus Arcis, Densaturq; acies, fidum stipatq; virum vir. Circumstant portas, obeuntq; indagine muros. Nec minus & juvenes postes tutantur heriles Magnanimi, paribus nunc tela retundere telis: Nunc magis emunire aditus: sed fit via ferro: Iamq; fatiscentes magno cum fragmine porta

Accipiunt

LIBER III. 1601

29

Accipiunt populum; fervetq; miserrima strages:

Hic furor est, cum fors incustodita Leones

Invadunt stabula, aut vacuas custodibus arces

Hostis habet: quocunque vocat crudelis Enyo

Hac itur ferro: non sacra profanave curae,

Audet & extremum scelus omnia: sevit in auras

Clamor, & eliso geminata tonitrua plumbô.

17. Ast ubi jam Comitum gemitus, & seva cadentum
Vulnera solicita accepit CUNCEVIUS aure,

Ilicet assurgit (toto nam corpore stratus

Æquabat noctem precibus, thoraca severis

Indutus rigidum setis) qua plurimus ardor

Fervet adhuc populi, & toto clamore vocatur

IOSAPHATUS, placide progressus, inhospita vulgi

Arma videt, dextrâq; Crucem super aëra pingens,

Ætheriam vobis pacem, Divosqué faventes

Cara, inquit, soboles precor: ecquid at ista meorum

Turba nocet Comitum? si me, & mea funera vultis,

En ego IOSAPHATUS Präfus, quem queritis, adsum.

Hos sinite illatos: fors hic quoq; sanguis abunde

Exsatiat furias? Dixit, subito arma, sudesq;

Labuntur manibus, mutisq; obtutibus hærent

Attoniti. potuitq; atrox tunc Präfule viso

Conticuisse furor. sed cum languescere sentit

Antimachus rabiem: supremaq; cœpta morari,

Quos scelere ante alios, & certo tollere ferro

Iuratos, procul ipse viros à limine testi

H

Viderat

IOSAPHATIDOS

Viderat exclusos, vocat intra tecta, viamq;
 Laxat, & obstantes simul hic, simul exigit illuc;
 Illi quā via prima ruunt, mora nulla, sudemq;
 IOSAPHATO prior infringit: labat ille caducum
 Saucius in caput: hic alter surrectus in auras
 Fulmineam geminā dextrā super ora securim
 Stringit, & impactō diffindit tempora ferrō.
 18. Ast alii, Comitum palantia terga secuti
 Continuant facinus: labor his evellere postes,
 Scrutariq; domos imasq; evertere sedes.
 Sicut ubi rabidis si quando præda molossis
 Delituit, volucri se vertit in omnia cursu
 Flamma canum, deciesq; eadem vestigia lustrant.
 Hæc inter proprio demersus sanguine Präful
 Volvitur, extremāq; animā connixus IESUM
 Voce vocans, cœlestè Crucis pro peccatore signum
 Deducit, lethiq; refert pro munere laudes.
 At subitō Antimachus dum singultantia cæsi
 Pectora jam strident, atq; æger anhelitus urget
 Paulatim fugientem animam: Nil (intonat) actum est.
 Huc chalybes socii, fortes hic vertite dextras,
 Astutasq; animi latebras perquirite ferro.
 Dixerat, ac rabido rursum extimulata furore
 Barbaries, magno totam clamore per urbem
 Saxa per & latè turpi fora squalida ceno
 Präfulis exanimum vicina ad littora corpus
 Corripiunt, vastoquē, super cervice, Molarū

Imposito

LIBER III.

30

Imposito, procul in scopulos, in & aspera saxa
 Præcipiti jacunt casu. tum quā magis undas
 Duna rapit, torvusqué imum descendit in antrum,
 Altius aveclum summo mersere profundo.
 Ter fugiunt aquæ, ter curvo littore fluctus
 Duna pater frangens, totis scelus horruit undis.
 19. Non tulit id Superum summā qui plurimus arce
 IOSAPHATO assistebat adhuc chorus, illicet arma,
 Arma fremunt omnes, & justas sumere pœnas.
 Et jam terrificis obduci nubib; æther
 Et piceis horrere umbris cœlum incipit altum:
 Tum globus aërio sensim descendere tracū
 Membra super, vacuumquē suo jam nomine Corpus
 Ater, & æternæ circum ferrugine Noctis
 Horridus, in medio flagrantis senita flammæ
 Findebat torvas ardenti limite nubes,
 Ingentemq; facem liquida cum luce trahebat:
 Hic etenim ultiores instructis cominus ibant
 Ordinibus Superi, tandem scelerata supremo
 Mœnia mersuri fato: jam maxima nigro
 Fulmina contraxere polo, pestemq; famemq;
 Lethiferasq; lues, & tristi crine Cometas,
 Atquē Gomorrhaeas Sodomo cum sulfure flammas.
 Sed retuit GENITOR tunc votis cuncta recentes
 Hospitis indulgens, summo tamen æthera nutu
 Concutit, unde polusq; vagus, pelagusq; profundum
 Intremuit latè, & magno sic intonat ore:

H 2

Vipereum

IOSAPHATIDOS

Vipercum genus & Divis exosa propago,
Ni mibi IOSAPHATI virtusq; precesqué tenerent
Fortè manus, ego vos. sed jam nunc ite volucres
Armigeri; major sceleris quos versat Erinnys
Præcipuumq; nefas, fatalib; urite frontes
Consciaq; ora notis, seu qui Vittebsia servant
Mœnia: consilio seu qui venere nefando.
Pars striclo pereat ferro: (mea namq; sequetur
Iussa SIGISMUNDUS, Lechia qui sceptra potentis
Belligerosqué domat populos, justissimus unus:)
Pars fugiat Patriam, & secum sua crima Rossis
Exportet terris: propero pars funere vitam
Projiciat, meritosq; stygis descendat in ignes.
Dixit, & aeterno voces adamante notavit.

20. Interea vincis liber mortalib; ibat
In liquidas Superum CUNCEVI spiritus auras:
Protinus Al gerum delabitur agmen ab alto:
Ter mille, evinci Lauro, Michaële magistro,
Victricq; animo, magnaq; à cæde recenti.
Purpuream infundunt Chlamydem, mirabile dextrâ,
Ingenio, pretiôqué decus, missumq; Tonantis
Ipsius è manib; textum sublime Corona
Apportant: quæcumq; viam secat atherè victor
Spiritus, irriguo lucet via lumine latè,
Impressumq; tenax longum tenet aura Nitorem.
Illum sed GENITOR stellati in limine Templi
Omne trahens cœlum tanta in spectacula, latus

Accipit

LIBER III.

31
Accipit, & proris gestans statu præmia dextris
Amplexu venientem ambit, totog; micantem
Latitia insæta mentem dignatur amore.

Salve Dive, decus Patriæ, pars magna Beati
Conciliï, cui jam positis altaribus omnis
Rossia dona feret: sacras cui ducere pompas
Innumeræ properant gentes. jam Maximus orbem
In laudes aperire tuas URBANUS ab alta
Apparat Hesperia, Divumq; indicere honores.
Ecquis erit necum patrias qui primus ad aras
Supplicibus suis genibus CUNCEVIA cantet
Vulnera? quis tantum non lento pectore Divum
Accipit? his templum solido de marmore campus
Propter aquam, surgat, tortis ubi spumeus urget
Vorticibus sua saxa Rubor, famulosqué cruenta
Littora lambit aquis: mediâ testudine tecli
Ingens IOSAPHATUS stabit, victriciaqué altis
Tempora præcinctus foliis sua templa tenebit.
Iamq; revertentis juvat occurasantia plebis
Agmina, rororumqué reas numerare catervas:
Iam celsis appensa tholis monimenta metallo
Cernere erit, reducere cassis testantia vitam.
Atquè hic insolitamque luem, morbosqué furentes
Vicinosq; obitus: precibus fugisse legemus

Dive

IOSAPHATIDOS

Dive tuis, addent domitam, pulsamque cruenta
Bellonæ rabiem, Lechiaq; addicta trophyæ,
Atq; Sudermannis derepta è postibus arma.

ARGU-

ARGUMENTUM

LIBRI PRIMI.

1. 2. Propositio operis cum invocatione.
3. Vittebscum civitas Russiæ, in finibus Moscovia: cuius Cives à prima ad Christum conversione, Græcis initiati mysteriis, eorundem distraicti Schismate ab Ecclesiæ communione discessere.

4. D. Basili Ordo Ecclesiæ utilissimus. Ab hujus Sanctissima disciplina IOSAPHAT CUNCEVICIUM DEUS Opt: Max: suis aspirationibus ad incredibilem inflamat Zelum. Ubi fingitur visio quadam allegorica, futuræ cædis complexa eventum: nimirum, Hesperum Unionis ossulum caligine Schismaticorum, magis enitecere.

5. Ingressus Archiepiscopi Vittebscum, quō tempore prima fementis conjurationis jacta ex falso de Archiepiscopo rumore.

6. In Civitatis ipso ingressu, Angelorum Vittebsci tutelarium opem implorat.

7. Templum Episcopale reperit per impietatem Schismaticorum ita obsoletum: ut non jam domicilium, sed emortuæ Religionis sepulchrum diceret. Vestem nimirum IOSEPHI pius IACOB cruentam videbat, IOSEPHUM

ARGUMENTUM

PHUM non videbat.

8. Schimatis descriptio. Tumultus per causam motarum imaginum & templi lustrati in relat. ad Urb: VIII.

9. Hac fictione offenduntur per advenas Græcos, ad speciem Monachos, seditionum procellæ sèpiùs excitatæ. Datur huic monstro Oratio, in qua quotidianæ Schismatistarum plenæquæ maledicentia in S. Romanam Apostolicam Ecclesiam voces, exprimuntur. Moschus Patriarcha ad fines Russiæ adiens, alios suæ sacrilegæ rebellionis focios Episcopos & presbyteros Rossis in locum Catholicorum substituit: & totam permiscet tumultibûs Provinciam.

10. Angelus Archiepiscopi tutelaris dum adhuc Martyrii tempus non esse, cœlo nunciat, tumultus in Archiepiscopum reperit commotos, ejusque injuriæ pœnas decernit sumere.

11. Oratio IOSAPHAT deprecantis pro infensissimis adversariis.

12. IOSAPHAT prope Angelico decorus aspectu in tumultuantem dat sese concionem, gravissimisque verbis omnem seditionisflammam extinguit. In relat: ad Urbanum VIII.

13. Cacodæmon languentem ægræ ferens seditionem, magno fragore edito, avolat: Archiepiscopus Polociam redit. ejus descriptio.

14. Templum Cathedrale Græcorum Polociæ, D. Sophiæ, hoc est Verbo DEI, Sapientiæ Patris, a Borisso Duce Polocensi. positum, per injuriam Schismaticorum labefactatum, IOSAPHAT restaurat.

LIBRI II.

33

labefactatum, IOSAPHAT restaurat.

15. Pulcherrimis Picturis exornatur Ecclesia. ubi inter cæteras effigies, dum S. Stephani Protomartyris, contemplatur Archiepiscopus imaginem, similis per saxa Necis desiderium concipit.

16. Affirmatam Martyrii divinitus spem gaudet, Tumulumque sibi excitari, in quo condatur, imperat.

ARGUMENTUM LIBRI SECUNDI.

1. DEUS Opt: Max: Rossam contemplatus, coram D. Praxede Virgine, Principe olim Rossiæ, de Schismaticorum nefariis facinoribus conqueritur. Qui cùm publico suæ superstitionis arcerentur exercitio, occultis itineribûs ad privatas confluebant ædes. Atqué quidam è plebe nullis iniciati sacris, officiò Presbyteri perfungi, Divinis Mysteriis per summum sacrilegium operari, Matrimonia conferre & absolvere, non exhorruere.

2. Praxedis Beata placat Numen, magnique IOSAPHAT interponit merita.

3. & 4. Angelus Custos Archiepiscopi, cœlum subit cum Phiala plena lachrymarum, quas IOSAPHAT in Oratione profundebat: & cum libello, in quo ejus totam penè vitam, moresque Religiosissimos, descriptis.

5. DEUS promeritis IOSAPHAT placatus, Russæ ignoscit

I

ARGUMENTUM

ignoscit, Martyrem fore, in numerumquē referendum Sanctorum, prædictit, post gravissimas de vita quæstiones institutas, per Illustrissimum & Reverendissimum EUSTACHIUM WOLLOWICZ Episcop: Vilnē: cuius personam gessit Perillust: ac Reverend: D. GEORGIUS TYSKIEWICZ Episc: Methon: & Sussr: Vilnen: per Illustrissimum & Reverendissimum IOSEPHUM VELAMINUM Rutsky Archiepiscop: Metropolitanum Kyjovensem, quo Reverendissimus RAPHAEL KORSAK Episcop: Halicien: adfuit: & per Reverendissimum ANTONIUM SIELEVA, Archiepiscopum Polocensem.

6. Prodigia, inquisitionis tempore. Super Illustrissimos & Reverendissimos Inquisitores in summo templo disputantes, lux ingens apparuit Polociæ: Vittebsi vero in fasilio templi Græci, Stella cum Sole cruento: Ibidem Cives pœnitentiam sceleris publicè agunt, eumquē indigetem Patronum appellant. Arida manus cuiusdam Nobilis ad sepulchrum Martyris pristino vigori restituta &c.

7. Recepta Beato viro consuetudo ad mensam sacros libros audiendi, præsertim annales Ecclesiasticos, exprimitur. SS. Methodius & Cyrillus Apostoli Slavorum, & Russiæ.

8. Sub primam noctem quotidie se gravissimè ultro flagris accipiebat.

9. Inter verbera lux in ejus cubiculo ab aliis observata: dubio procul ex Angelorum præsentia.

10. Sæpius in altissimos raptus divinosquē in oratione mentis

LIBRI II.

34

mentis excessus avocabatur. Hac occasione afferuntur à Poesi cætera.

11. Arx cœlestis, in qua Archiepiscopi Metropolitani Kyovienes Catholici æternâ beatitudine fruuntur.

12. A D. Basilio edocetur, qui nam sint illi Pontifices? cur aliae vacuae sedes? nimirum quæ Schismaticos olim tenuere.

13. Prima Conversio Rossiae Rurico, Sinevo, & Truvorio Principibus, sed inconstans, quod per Schismaticos Græcos affecta esset. Primus tamen Episcopus Anonymus sub Voldimiro Principe, creditur Catholicus fuisse: à quo Fulminator Iupiter Rossorum, sive Piorum submersus est.

14. Fasti Pontificum Kyoviensium Catholicorū. Theopomo dubiæ fidei Græco successit Hilarion Rossus, qui à Patriarcha Schismatico inaugurarī noluit, authore Iaroslao Principe Rossiae. Ephræm Græcus, Anno Christi 1092. qui S. Nicolai translationem cum Latinis celebrari jussit. Clemens 1146. Ioannes 1170. Cyrillus 1250. Maximus anno 1283. Petrus Rossus 1364. celebris editis concionibus. Alexius Rossus 1307. hic Borisi & Glebi Principum Rossiae Martyrum festos dies esse jussit. Gregorius Cimowlak Bulgarus, Legatus ad Summum Pontificem à Vittoldo Lithvaniæ Duce pro Unione innovanda.

15. Isidorus Bulgarus, qui dum in Moschovia Catholicam promovet animorum Confessionem, à flammis pyraquæ sibi structa, Kyoviam profugit: Deinde Romæ deposita

ARGUMENTUM

posita Archiepiscopi Metropolitani Kyoviensis Mitrā, Constantinopolim ad eandem unionem propagandam sese contulit. Successorem habuit Gregorium, anno 1442 à Pio II. P. M. consecratum. Misael fudit anno 1474. Ionas Hlezna 1482. Macarius, Archimandrita Vilnensis, dum ad Archiepiscopatum proficiscitur, à Scythis pro religione cæsus occubuit. Ioseph Soltan anno 1497. Latinus propter confessionem cum Sancta Romana Apostolica Sede à Rossis appellatus. Hypatius Pociey, magnæ vir sanctitatis, duobus digitis amputatis, lethalem in cervice plagam à Sicario quodam Vilnæ Schismaticorum operâ ad eundem occidendum immisso accepit.

16. Martyrum pro S. Unione cæsorum in cœlo Domicilium.

17. Eorundem immortalis gloria & nomina; ac princeps è recentioribus Antonius Hrecovicus Ordinis S. Basilii Magni submersus à Schismaticis Kyoviæ, Matthæus Presbyter Sarogrodensis, securi eandem ob causam percussus. Neophytus item Thessalonicensis, post absolutum Romæ studiorum cursum, dum Patriam repetit, in itinere cum socio interfactus à Schismaticis.

18. Duæ Portæ Divinarum revelationum.

ARGUMENTUM

LIBRI III.

1. Vigilantia & animi promptitudo Archiepiscopi in religionis officiis.

2. Vestitus

LIBRI III.

35

2. Vestitus Episcopalis Græcus in matutinis precibus, pallium nimirum, in quo, sex fluvii niveo, purpureoqué filo detexti: in margine vero, quatuor colorum species, quatuor Evangelii scriptores, aut mundi partes significantes. His indutus Evangelium canit.

3. Rumor de Vittebscanorum à religionis unione defecitu, quod etiam divinitus cognoscit ipse in Oratione IOSAPHAT.

4. Angelus sacros apparatus ad divinas peragendas libationes instruere singitur, dum Archiepiscopus pro more suo perpetuo, funiculis æreis ante Liturgiam se adstringit.

5. 6. Locus fictus prope Kyoviam, quo Schismatici Cacodæmones contra unionem acturi convenient. Fulminator vetus Jupiter, eas optavit sedes. Epistolæ variis ex locis Schismaticorum, statam cædem IOSAPHAT molientum ibidem asservatæ.

7. Effuso è templo è redivina populo, Vittebsci, Cacodæmon in habitu Græci Monachi occurrit, & Epistolas Magistratui cæterisque illius urbis Civibus distribuit. Talium etenim hominum operâ omnes in Rossia natæ adulteraque seditiones.

8. Oratio impostoris, Schismaticorum quotidianas in Catholicos Rossos exprimens voces. Wolodimirus Sventostai Princip: Rossæ filius, ad quem Mahometani, Ægyptii, Arabes, Latini, legatos mittebant, ut ad eorum accederet religiones: ille tamen omnibus aliis missis, in Græcorum se dedit

ARGUMENTUM

se dedit ceremonias. Strycovius. I. 4. c. 3.

9. Archiepiscopus Vittebscum Supremum iter, famulis omnia sinistra ominantibus, animosè decernit.

10. Pro Polocia & Sanctæ Romanæ Sedis exaltatione, tum proiis, quorum auspiciis & ope, Archiepiscopatum contra vim Schismaticorum accepit, majore vero modo pro Illustrissimo Ianuszio Skumin Tykiewicz Palatino Trocensi &c. Deum deprecatur.

11. A Furiis Avernalibus rursus incendium seditionum excitatur.

12. Animositas magnanimi viri in adverso fortunæ statu luculenta oratione patefacta.

13. In Oratione pridie cædis totam noctem exigit. Horror quidam in urbe, gressantium Cacodæmonum.

14. Depingitur hic quidam à Schismaticis immissus Presbyter, facialis cruentæ cædis: qui jactis in Archiepiscopum conviciis, exordium faceret diu meditatæ cædis.

15. Famuli maledicuum arripunt Presbyterum catenisque onerant: quâ re pervagata, summus exoritur tumultus.

16. Historia refert ejus diei ortum Auroræ atque Solis mæstissimum visum, quo aulam invaserunt, omnia cæde & ferro miscentes.

17. Audita famulorum cæde, magnanimus Martyr, è conclavi, in quo totam oraverat noctem, prodit, asperguae suo adstantibus arma è manibus, furorem ex animis excutit: Interim immaniores aliis duo Sicarii, qui IO-SAPHAT loquentem non audierant, irruunt in atrium, & alter

LIBRI III.

36

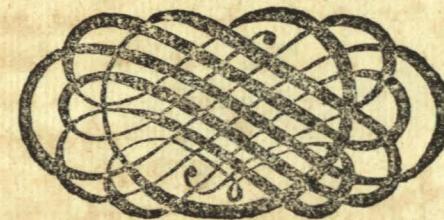
& alter Archiepiscopumstantem sude, alter securi jam projectum humi, ferit. In relatione ad Urbantum VIII.

18. Famulos perseguuntur. Seminecem Archiepiscopū, signis extremi adhuc spiritus, dum se signo divinæ munit Crucis, observatis, incensis rursus animis, in aream extrahunt, extremasqué afferunt manus. Plebs Sexusqué & ætas omnis in Cadaver sœvit: publicè tandem raptatum de monte, in præterfluentem Dunam Rubonem sive Dunam demergunt. Ibidem.

19. Scriptor vitæ aliquæ supersites, supra cæsi corpus diu quandam teterimam pependisse nubem testantur, è cuius medio lux quasi columna emicaret. Ultorum Spirituum hic castra Poësis statuit.

20. Gloriosus triumphantis animi à cæde in cœlum ingressus. &c.

Ad. M. D. O. M. G.

XX

37

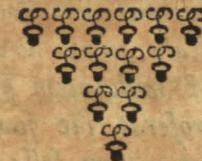
CORONIS

Sive

PIGRAMMATA,

*De Singularibus quarundam
virtutum exemplis*

JOSAPHAT CUNCEVICH.

CORONIS

I.

In horto Cænobii sub Pomo acerrimè in se flagrîs
animadverit.

Quere alias flagris, Presul fortissime, sedes!
Iam satè immaduit sanguine cella tuo.
En patulis pomus pandit tibi brachia ramis:
Hic roseo attonitum sanguine sparge solum.
Hortus erat riguo quem sanguine sparsit IESUS,
Quem paribûs spargas imribûs, Hortus erit.
Ille licet Iudeus, at hic sit Littalus Hortus,
Sanguine jam siet frater uterque tuo.

II.

Saxo nudis pedibûs insistens, totam noctem in oratione
traducit.

Huc oculos Superi, placidas hue vertite mentes,
Exhibit ostentum Littala terra novum.
Cernite IOSAPHATUM mulcentem sidera votu?
Ut vigil excubias proferat ille suas?
Invicto pede saxa domat: jam fessa sub undas
Astra cadunt, stabilem servat at ille gradum.
Haud poterat meliore loco confistere Presul,
Insistens saxo, terminus ipse sibi est.

III.

III.

ALIUD
De eodem argumento.

IOSAPHAT insomnes saxum super exigit Horas,
Et domat baud lasso marmora fessa pede.
Interea gemino torrentes lumine guttas
Depluit, et salsis ora fatigat aquis:
Interea gemitus, suspiriaq; alta medullis
Evocat, inceptas accumulatq; preces.
Sic gemitus, fuit Venti: sic aquora, Fletus:
Aspirat nebulas nox tenebrosa suas.
Naufragus es Presul: saxum cui fixus inhares
Naufragii scopulum se probat esse tui.

IV.

Bienniô, nihil, præter frigidam babit, magnâ cum
pristinæ valetudinis imminutione.

Ad poculum Aquæ.

Pure calix, quem lympha rudit, non Cæcuba replet,
Non pudeat gelidas te gerere intus aquas:

K2

Quis

Qui scit an à saero cùm fors libaberis ore,
 Non fient pura nectaris instar aquæ?
 Tu magè commissas retine constantior undas;
 IOSAPHAT his sese forte videbit aquis.
 Atq; ubi pallentes cernet succumbere vultus,
 Amplius haud istas ducere perget aquas.
 Erravi, non hic cernet sua IOSAPHAT ora,
 Spectanti Heliam non nisi lympha refert.

V.

Inscriptio Calicis quô aquam bibebat.

Hic teres & nullô cyathus circumlitus auro,
 IOSAPHAT è vitreo fonte ministrat aquas.
 Ne queras vinum, vino prior unda est,
 CUNCEVI gustum quæ meruisse potest.

VI.

SUSPIRIUM Ecclesiæ Orientalis de Schismate exposu-
 lantis crebro à IOSAPHAT frequentatum.

Videamus an floruerint mala Punica. Cantic: C. 7.

Quid pateris me Sponse malis ditescere malis?
 Non malus est Hortus, cur mala Malus erit?

Sum tuus Hortus ego, sum nec mala, Candide, mala,
 Quaque tibi vulnus deliciasquæ fero.
 PUNICA mala dabit dulcissima Malus Amoris.
 In vitem villam si pie Sponse venis.
 PUNICA mala magis si malis Christe referre,
 PUNICA mala dabo, Punica pelle mala.

VII.

De assiduis afflictionibus, quibûs rebellantes animi
 permotiones Rationis imperio subjiciebat.

Ab satîs est sanctas producere longius iras!
 Ab satîs immitti plestere membra manu!
 Pallida jam tenui species occumbit in ore,
 Tristis & exhaustas occupat umbra genas.
 Iam color in vultu nullus, jam concidit ostrum
 Sanguinis: ab nullus IOSAPHAT ore sedet!
 Assiduis tantum crebrescunt lumina gutti,
 Assiduis vigilant pectora anhela foci.
 Exul es ergo tui, novus attamen exul, & undâ
 Non interdicum cùm sit, & igne tibi.

VIII.

VIII.

De cubiculo, in quo matutinis peractis precibus, cœlitus circumfusus luce, orationi ultimum vacabat.

Hic locis aeternos abi duxit IOSAPHAT ignes,
Et dabant extrebas supplice mente preces.
Hic dum barbaricis fervent clamoribus hostes,
Hostibus aetheriam conciliabat opem.
Hic riguis flammis & multo Sole decorus,
Cunctantem intrepidus provocat ore necem.
Arserat ante obitus radiis quod IOSAPHAT, ipse,
Ne Mors tardaret cœca, Lucerna fuit.

IX.

Schismaticus quidam dupliciti globō ex fistula ærea majore
caput IOSAPHAT demottui trajicit.

Ardua jam late slabant vestigia plaga,
Pandebantq. suos tempora fissa sinus.
Nec sat erat furiis: siliceis globus excitus igni,
Attulit erato fata suprema tubo.
Sic ubi sanguineā flagrabant tempora mitrā,
Addita purpurea fors nova genima mitræ est.
Nam scelus ut tegeret furiatae IOSAPHAT Urbis,
In gemmam excoxit sanguine, credo, globum.

X.

X.

De pariete Cubiculi, quem convulteratus immanissime,
Sanguine ac cerebro aspersit.

Illustres salveite lares, salveite Penates,
Atriaque ingentis sanguine sparsa Viri.
Non hic pœta lego magnorum stemmata Patrum,
Cana nec innumeros Fama recenset avos.
Unicus hæc sanguis CUNCEVIUS atria pingit,
Imbuit & cerebrō, limina trita, sacrō.
Illiūs hæc facies: sic sese sanguine pinxit,
Nec color, ut melius pingeret, ullus erat.
Si tamen effigies rudis est, ignosce: superstes
Nescivit vultus fingere namquæ suos.

FINIS.

DAR
prof. Zyg. Wolskiego,
b. uózna gimnazjum
w Białej-Podl. na uroczys-
tość 300-lecia szkoły.

1758

XIX
W

130

PLTS:

150

03

